

Проект
15.12.2025

ПРО САМОВРЯДУВАННЯ ГРОМАДИ

Цей Закон відповідно до Конституції України визначає правовий статус громади, встановлює принципи та порядок здійснення громадою самоврядування, регулює питання організації та діяльності ради громади, її голови, управи, а також межі адміністративного нагляду за діяльністю громади, її органів і посадових осіб.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Право громади на самоврядування

1. Громада здійснює гарантоване Конституцією України право на самоврядування у порядку, визначеному цим Законом та іншими законами України.

2. Місцеве самоврядування, здійснюване громадою, означає її право та спроможність в межах закону регулювати та управляти значною часткою публічних справ під свою відповідальність та в інтересах місцевого населення.

3. Право громади на самоврядування здійснюється громадою як безпосередньо шляхом референдумів, загальних зборів членів громади, місцевих ініціатив, так і представницьким органом громади – радою, що складається з членів, вільно обраних таємним голосуванням на основі прямого, рівного, загального виборчого права, та яка має відповідальний перед ними виконавчий орган – управу.

4. Обмеження прав громади на місцеве самоврядування згідно з Конституцією та законами України може бути застосоване лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

5. Зміна положень цього Закону може здійснюватися виключно шляхом внесення змін до нього.

Стаття 2. Правовий статус громади

1. Громада є юридичною особою публічного права.

2. Громада має компетенцію, володіє майном і фінансовими ресурсами, наділяється цивільною, трудовою і процесуальною правоздатністю і дієздатністю.

3. На громади поширюються загальні положення Цивільного кодексу, Кодексу законів про працю і процесуальних кодексів України про цивільну, трудову і процесуальну правоздатність і дієздатність, з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

4. Громада здатна мати такі ж цивільні, трудові та процесуальні права та обов'язки (цивільна, трудова і процесуальна правоздатність), як і фізична особа або

юридична особа приватного права, крім тих, які за своєю природою можуть належати лише людині або юридичній особі приватного права та суперечать інтересам громади.

5. Цивільна, трудова і процесуальна правоздатність громади може бути обмежена лише за рішенням суду у випадку та з підстав, встановлених законом.

6. Громада набуває цивільних, трудових і процесуальних прав та обов'язків і здійснює їх безпосередньо або через органи місцевого самоврядування, які діють відповідно до статуту громади та в межах їхньої компетенції, встановленої законом (цивільна, трудова і процесуальна дієздатність).

Стаття 3. Порядок набуття і припинення громадою статусу юридичної особи публічного права

1. Всі існуючі громади визнаються юридичними особами публічного права безпосередньо на підставі цього Закону.

2. Новоутворена громада визнається юридичною особою публічного права з дня її державної реєстрації як адміністративно-територіальної одиниці відповідно до Закону України «Про адміністративно-територіальний устрій України».

3. Громада як юридична особа публічного права припиняється з дня припинення її державної реєстрації як адміністративно-територіальної одиниці відповідно до Закону України «Про адміністративно-територіальний устрій України».

4. Майно, що належало припиненій громаді, її права та обов'язки передаються іншим громадам – правонаступникам на підставі акту про припинення громади.

5. Рада громади, щодо якої прийнято рішення про її припинення, призначає комісію з припинення громади (комісію з реорганізації), голову комісії та встановлює порядок і строк заявлення кредитором своїх вимог до громади, що припиняється.

6. Виконання функцій із припинення громади (комісії з реорганізації) може бути покладено на голову громади або його заступника.

7. До комісії з припинення громади (комісії з реорганізації) від моменту призначення переходять повноваження з управління справами громади. Голова комісії представляє її у відносинах із третіми особами та виступає у суді від імені громади, яка припиняється.

Стаття 4. Статут громади

1. Рішення про затвердження статуту громади приймається радою громади на основі Конституції та законів України з метою врахування історичних, національно-культурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення

місцевого самоврядування громадою та її органами, забезпечення реалізації права жителів громади на участь у вирішенні питань місцевого значення.

2. Затвердження статуту громади є обов'язковим.

3. Статутом громади визначаються:

1) загальні характеристики та особливості громади, засади здійснення місцевого самоврядування на її території, символіка громади;

2) форми та порядок участі громади у вирішенні питань місцевого значення;

3) особливості організації роботи органів місцевого самоврядування громади;

4) засади відносин органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади з органами самоорганізації населення, об'єднаннями громадян, іншими суб'єктами;

5) форми та порядок здійснення громадського контролю за діяльністю органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади;

6) засади відкритості та прозорості діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади, порядок їх реалізації;

7) порядок інформування, звітування перед громадою голови громади, депутатів ради громади та старост;

8) вимоги до кількості підписів громадян на підтримку електронної петиції до органу місцевого самоврядування громади та строку збору підписів;

9) засади розвитку громади;

10) порядок формування та використання у спеціальному фонді бюджету громади громадського бюджету участі;

11) інші питання місцевого значення, що стосуються життєдіяльності громади та не суперечать закону.

Стаття 5 . Основні принципи самоврядування громад

Самоврядування громад здійснюється на принципах:

1) народовладдя;

2) верховенства права;

3) публічно-правової автономії (самостійності);

4) повсюдності;

5) субсидіарності;

6) повноти повноважень;

7) використання при здійсненні компетенції місцевим самоврядуванням інститутів безпосередньої демократії;

8) прозорості діяльності громади та її органів;

9) підзвітності та відповідальності перед громадами її органів та посадових осіб;

- 10) державної підтримки та гарантій місцевого самоврядування;
- 11) судового захисту прав місцевого самоврядування.

Стаття 6. Символіка громад

1. Громади можуть мати символіку:

- 1) герб, прапор, гімн, логотип громади;
- 2) герби населених пунктів, що входять до складу громади та районів у місті;
- 3) посадові знаки (штандарт голови громади, знак голови громади, знак старости, знак депутата ради громади);
- 4) нагородні відзнаки та інші символи, визначені рішенням відповідної ради громади.

2. Символіка громади затверджується радою громади відповідно до історичних, географічних, культурних та інших місцевих особливостей і традицій громади з урахуванням геральдичних правил, та не може суперечити законодавству України.

3. Символіка громади не може містити елементів символіки іноземних держав та символів, визначених Законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», а також бути тотожною зареєстрованій раніше символіці інших громад.

4. Зображення, зміст, опис та порядок використання символіки громади визначаються радою відповідної громади. Прапор громади повинен мати однакові пропорції з Державним Прапором України.

5. Герб і прапор громади, герби населених пунктів, що входять до складу громади, підлягають реєстрації у центральному органі виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування. Логотип громади може бути зареєстрований як торговельна марка відповідно до закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».

6. Рада громади, що прийняла рішення про затвердження символіки громади, надсилає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування, для державної реєстрації символіки:

- 1) повідомлення про реєстрацію символіки;
- 2) рішення про затвердження символіки;
- 3) опис символіки;
- 4) зображення символіки у чорно-білому та кольоровому варіанті та у графічному форматі;
- 5) положення про її використання;

б) копії договорів про передачу авторських прав від авторів символіки, якщо такі укладались.

7. Порядок реєстрації символіки громад визначається Кабінетом Міністрів України.

8. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування протягом 30 днів від дати отримання документів, визначених частиною шостою цієї статті, за висновком комісії з питань місцевої символіки здійснює державну реєстрацію символіки та розміщує візуальне зображення на офіційному веб-сайті органу або відмовляє у такій реєстрації, якщо ухвалена символіка не відповідає вимогам частин другої та третьої цієї статті.

9. З моменту розміщення візуального зображення символіки відповідної громади на офіційному веб-сайті органу символіка є зареєстрованою і підлягає державному захисту відповідно до законодавства.

Стаття 7. Підняття Державного Прапора України

1. На будівлі, де розміщується рада громади, піднімається Державний Прапор України та прапор відповідної громади.

2. Прапор громади повинен мати розмір не більший за Державний Прапор України та розміщуватися з лівого боку або нижче Державного Прапора України.

3. На будівлях, де розміщується рада громади, підняття прапорів іноземних держав поряд з державним прапором України, органам місцевого самоврядування України дозволено за умови проведення ними офіційних заходів за участі іноземних держав.

РОЗДІЛ 2. КОМПЕТЕНЦІЯ ГРОМАДИ

Стаття 8. Питання, що належать до компетенції громади

1. До компетенції громади належить вирішення усіх публічних справ місцевого значення, які не віднесені законом до компетенції органів державної влади чи інших суб'єктів місцевого самоврядування.

2. Розподіл компетенції між громадою та органами державної влади здійснюється відповідно до власної і делегованої компетенції.

Стаття 9. Власна компетенція

1. До компетенції громади належить вирішення усіх публічних справ місцевого значення, які не віднесені законом до компетенції органів державної влади чи інших суб'єктів місцевого самоврядування для забезпечення інтересів та колективних потреб її мешканців.

2. Громада вільно визначає порядок реалізації власної компетенції у межах, визначених законом.

3. Надання громадам делегованої компетенції супроводжується забезпеченням її матеріальними та фінансовими ресурсами, збільшенням власних доходів громад чи дотацій, у порядку, визначеному цим Законом та іншими актами законодавства.

Стаття 10. Сфери компетенції громади

До компетенції громади належать публічні справи місцевого значення у сферах:

- 1) організації самоврядування громади;
- 2) соціально-економічного розвитку та управління об'єктами комунальної власності;
- 3) будівництва, інфраструктури та благоустрою територій;
- 4) просторового планування, містобудування та архітектури;
- 5) житлово-комунальних послуг;
- 6) транспорту і зв'язку;
- 7) освіти;
- 8) охорони здоров'я;
- 9) побутового обслуговування, громадського харчування, торгівлі, курортів;
- 10) молодіжної політики, фізичної культури та спорту, туризму;
- 11) культури і мистецтва, кінематографії, мистецької освіти та охорони культурної спадщини, утвердження української національної та громадянської ідентичності
- 12) соціального захисту і соціального забезпечення населення;
- 13) цивільного захисту;
- 14) охорони навколишнього природного середовища, а також земельних, водних, гірничих, лісових відносин;
- 15) інших сферах, пов'язаних із забезпеченням інтересів та колективних потреб мешканців громади.

Стаття 11. Делегована компетенція

1. У разі обґрунтованих потреб держави, громадам може бути делегована законом компетенція центральних чи регіональних органів державної влади на виконання інших публічних завдань.

2. Громада безпосередньо або через свої органи здійснює делеговану компетенцію державою, центральними чи регіональними органами державної виконавчої влади, іншими суб'єктами місцевого самоврядування.

3. Реалізація делегованої компетенції у повному обсязі забезпечується державою матеріально-фінансовими ресурсами шляхом передачі матеріальних та фінансових ресурсів.

4. Повне фінансове забезпечення реалізації делегованої компетенції здійснюється шляхом закріплення за бюджетами громад загальнодержавних податків і зборів або їх рівної для всіх громад частки, а також шляхом надання трансфертів з державного бюджету до бюджетів громад. Обсяг трансфертів має забезпечувати

виконання норм та показників, визначених державним або галузевим стандартом (нормою, нормативом).

4. Громада може також реалізувати компетенцію на підставі договору з іншою громадою (громадами) або з самоврядними суб'єктами інших рівнів територіального устрою. Порядок матеріально-фінансового забезпечення реалізації такої компетенції є обов'язковою частиною договору та підлягає судовому захисту.

Стаття 12. Компетенція громади у сфері організації самоврядування:

До компетенції громади у сфері організації самоврядування належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

- 1) вибори сільського, селищного, міського голови, сільської, селищної, міської, районної, обласної ради;
- 2) проведення місцевих референдумів;
- 3) реалізація інших форм прямої демократії;
- 4) розробка й прийняття Статуту громади;
- 5) затвердження Стратегії громади;
- 6) розробка й затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку з урахуванням планів підприємств, розташованих на території громади, можливих соціальних, демографічних, екологічних та інших суттєвих для функціонування громади наслідків їх діяльності, стану та розвитку інженерної та соціальної інфраструктури громади;
- 7) розробка, й затвердження, виконання схвалення місцевого бюджету місцевого самоврядування (бюджету громади) та контроль за його виконанням;
- 8) встановлення місцевих податків та зборів;
- 9) формування та ведення реєстру жителів громади;
- 10) статистичний облік громадян, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Стаття 13. Компетенція громади у сфері соціально-економічного розвитку та управління об'єктами комунальної власності:

До компетенції громади у сфері соціально-економічного розвитку та управління об'єктами комунальної власності належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

- 1) управління майном, що належить до комунальної власності відповідної громади;
- 2) управління об'єктами, переданими іншими власниками в оренду чи в повне господарське відання;
- 3) об'єднання на договірних засадах об'єктів комунальної власності, а також бюджетних коштів громад для виконання їх спільних проектів або для спільного

фінансування комунальних підприємств, організацій і установ, створених для цього відповідних органів і служб;

4) встановлення норми прибутку, цільового його використання, порядку здійснення контролю за цільовим використанням прибутків підприємств, установ та організацій комунальної власності;

0. Делегована компетенція:

1) ведення обліку відповідно до закону об'єктів нерухомого майна всіх форм власності.

Стаття 14. Компетенція громади у сфері будівництва, інфраструктури та благоустрою територій:

До компетенції громади у сфері будівництва, інфраструктури та благоустрою територій належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

1) організація та фінансування будівництва і капітальних ремонтів об'єктів інженерної, соціальної інфраструктури, будинків та споруд комунальної власності, благоустрою прибудинкових територій, а також капітального ремонту майна, що перебуває у спільній власності співвласників багатоквартирного будинку в межах бюджетних програм, затверджених рішенням відповідної ради громади;

2) організація та благоустрій території громади;

3) створення відкритих просторів, зон відпочинку громадян, парків, скверів;

4) організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм;

5) забезпечення на території громади чистоти;

6) утримання в належному стані кладовищ, інших місць поховання та їх охорони, крім винятків, передбачених законом;

7) визначення місць стоянок транспортних засобів та майданчиків для паркування на об'єктах благоустрою;

8) організація зовнішнього освітлення території;

9) визначення та облаштування місць масового відпочинку громадян на водних об'єктах, облік таких місць;

10) визначення на об'єктах благоустрою місць розміщення громадських вбиралень.

0. Делегована компетенція:

1) видання дозволів на виконання підготовчих та будівельних робіт у випадках та відповідно до вимог, встановлених законом про містобудівну діяльність;

2) здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів відповідно до закону про містобудівну діяльність;

3) здійснення державного контролю за дотриманням затвердженої містобудівної документації при плануванні та забудові відповідних територій;

4) зупинення у випадках, передбачених законом, будівництва, яке проводиться з порушенням містобудівної документації, відхиленням від проектів об'єктів, що

будуються, а також будівництва, яке може заподіяти шкоди навколишньому природному середовищу;

5) здійснення державного контролю за дотриманням договірних зобов'язань забудовниками, діяльність яких пов'язана із залученням коштів фізичних осіб у будівництво багатоквартирних житлових будинків;

6) здійснення контролю за забезпеченням надійності та безпечності будинків і споруд незалежно від форм власності в районах, що зазнають впливу небезпечних природних і техногенних явищ та процесів;

7) здійснення контролю за реалізацією інженерно-технічних заходів цивільного захисту на мирний час та на особливий період під час будівництва будинків, споруд, розміщення інших господарських об'єктів, інженерних мереж і транспортних комунікацій;

8) організація охорони, реставрації та встановлення порядку використання пам'яток історії і культури, архітектури та містобудування державної форми власності, палацово-паркових, паркових і садибних комплексів, природних заповідників державної форми власності, розташованих на території громади.

Стаття 15. Компетенція громади у сфері просторового планування, містобудування та архітектури:

До компетенції громади у сфері просторового планування, містобудування та архітектури належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

1) планування використання території громади, розробка і реалізація містобудівної документації та інвестиційних програм розвитку населених пунктів і території громади;

2) створення умов для містобудівної діяльності господарюючих суб'єктів різних форм власності;

3) прийняття планувальних рішень щодо розміщення, спеціалізації та розвитку підприємств і організацій незалежно від форм власності;

4) планування розміщення та організації будівництва соціальної, інженерної і транспортної інфраструктур;

5) збереження традиційного характеру середовища в історичних ареалах громади, розвиток національних і культурних традицій в архітектурі і містобудуванні;

6) забезпечення реставрації, збереження об'єктів культурної спадщини, які знаходяться у власності громад;

7) створення та ведення містобудівних кадастрів населених пунктів.

0. Делегована компетенція:

1) здійснення в установленому порядку державного контролю за дотриманням законодавства, затвердженої містобудівної документації при плануванні та забудові відповідних територій; зупинення у випадках, передбачених законом, будівництва, яке проводиться з порушенням містобудівної документації і проектів окремих об'єктів, а також може заподіяти шкоди навколишньому природному середовищу;

2) здійснення контролю за забезпеченням надійності та безпечності будинків і споруд незалежно від форм власності в районах, що зазнають впливу небезпечних природних і техногенних явищ та процесів;

3) організація охорони, реставрації та використання пам'яток історії і культури, архітектури та містобудування, палацово-паркових, паркових і садибних комплексів, природних заповідників;

4) вирішення відповідно до законодавства спорів з питань містобудування.

Стаття 16. Компетенція громади у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також земельних, водних, гірничих, лісових відносин:

До компетенції громади у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також земельних, водних, гірничих, лісових відносин належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

1) забезпечення захисту життєвого та природного середовища від шкідливого впливу техногенних і соціально-побутових факторів, небезпечних природних явищ;

2) розробка, затвердження і реалізація планів використання природних ресурсів місцевого значення на відповідній території.

2. Делегована компетенція:

1) координація діяльності місцевих органів земельних ресурсів;

2) погодження клопотань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів загальнодержавного значення;

3) вирішення земельних спорів у порядку, встановленому законом;

4) підготовка висновків щодо надання або вилучення в установленому законом порядку земельних ділянок, що проводиться органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;

5) організація і здійснення землеустрою, погодження проектів землеустрою;

6) створення та забезпечення функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем, які є складовою мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації;

7) надання відомостей з Державного земельного кадастру відповідно до закону;

8) надання податковим органам інформації щодо власників та користувачів, у тому числі на правах оренди (суборенди), емфітевзису, земельних ділянок сільськогосподарського призначення, розташованих на території відповідної громади, а також іншої інформації, визначеної Податковим кодексом України.

Стаття 17. Компетенція громади у сфері житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку

До компетенції громади у сфері житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

1) забезпечення соціально-культурних закладів і населення енергопостачанням, водопостачанням та водовідведенням, теплопостачанням, газопостачанням, очищення стічних вод; здійснення контролю за якістю питної води;

2) управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню;

3) організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення, знешкодження та захоронення трупів тварин;

4) встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону (крім тарифів, які встановлюються у централізованому порядку Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг);

5) облік громадян, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов; розподіл та надання відповідно до законодавства житла, що належить до комунальної власності; вирішення питань щодо використання нежилих приміщень, будинків і споруд, що належать до комунальної власності;

6) сприяння розширенню житлового будівництва, подання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла, в отриманні кредитів, у тому числі пільгових, та субсидій для будівництва чи придбання житла; подання допомоги власникам квартир (будинків) в їх обслуговуванні та ремонті; сприяння створенню об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;

7) прийняття рішень про організацію стоянок та майданчиків для паркування автомобільного транспорту, здійснення контролю за їх діяльністю відповідно до закону;

8) організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення, знешкодження та захоронення трупів тварин;

9) організація благоустрою населених пунктів, залучення на договірних засадах з цією метою коштів, трудових і матеріально-технічних ресурсів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також населення; здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів, організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм, створення місць відпочинку громадян;

10) прийняття рішень про розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування транспортних засобів та стоянок таксі на вулицях і дорогах населених пунктів, здійснення контролю за дотриманням визначених правилами паркування транспортних засобів вимог щодо розміщення, обладнання та функціонування майданчиків для паркування;

11) впровадження в межах території відповідної громади відповідного населеного пункту автоматизованої системи контролю оплати вартості послуг з паркування, затвердження технічних вимог та завдання до цієї системи;

12) організація місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі;

13) встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до комунальної власності відповідних громад;

14) затвердження маршрутів і графіків руху, правил користування міським пасажирським транспортом незалежно від форм власності, узгодження цих питань стосовно транзитного пасажирського транспорту у випадках, передбачених законодавством;

15) прийняття рішення про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті незалежно від форм власності та визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду;

16) встановлення порядку функціонування та вимог до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті незалежно від форм власності, а також видів, форм носіїв, порядку обігу та реєстрації проїзних документів;

17) забезпечення утримання в належному стані комунальних кладовищ, інших місць поховання та їх охорони;

18) залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій, що не належать до комунальної власності відповідних громад, до участі в обслуговуванні населення засобами транспорту і зв'язку;

19) надання дозволу в порядку, встановленому законодавством, на розміщення реклами;

20) розроблення та реалізація місцевих планів управління відходами;

21)) розроблення та реалізація місцевих енергетичних планів та середньострокових цільових програм з їх виконання;

22) затвердження норм надання послуг з управління побутовими відходами;

23) видача дозволу на порушення об'єктів благоустрою у випадках та порядку, передбачених законом;

24) організація недискримінаційного доступу постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг, уповноважених ними осіб до інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, енергетики, кабельної каналізації електрозв'язку, будинкової розподільної мережі комунальної власності на договірній основі з підприємствами, на балансі яких перебуває ця інфраструктура;

25) призначення у випадках та в порядку, встановлених законом, управителя багатоквартирного будинку;

26) встановлення нормативів (норм) споживання комунальних послуг;

27) визначення одиниці виміру обсягу наданих послуг з управління побутовими відходами;

- 28) визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;
- 29) прийняття рішення про початок та закінчення опалювального періоду з урахуванням кліматичних умов згідно з будівельними нормами і правилами, правилами технічної експлуатації теплових установок і мереж, державними санітарними нормами і правилами та іншими нормативними документами;
- 30) запровадження роздільного збирання побутових відходів та забезпечення виконання цільових показників щодо підготовки для повторного використання та рециклінгу побутових відходів;
- 31) забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах громади;
- 32) передача відходів, власник яких не встановлений, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення;
- 33) надання інформації та проведення просвітницької роботи серед населення щодо управління відходами;
- 34) встановлення тарифу на послугу з управління побутовими відходами та тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів як окремих його складових;
- 35) затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами;
- 36) облік ветеранів війни, сімей, які втратили годувальника.

2. Делегована компетенція:

- 1) здійснення заходів щодо розширення та вдосконалення мережі підприємств житлово-комунального господарства, торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, розвитку транспорту і зв'язку;
- 2) здійснення відповідно до законодавства контролю за належною експлуатацією та організацією обслуговування населення підприємствами житлово-комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, транспорту, зв'язку, за технічним станом, використанням та утриманням інших об'єктів нерухомого майна усіх форм власності, за належними, безпечними і здоровими умовами праці на цих підприємствах і об'єктах; прийняття рішень про скасування даного ними дозволу на експлуатацію об'єктів у разі порушення нормативно-правових актів з охорони праці, екологічних, санітарних правил, інших вимог законодавства;
- 3) здійснення контролю за дотриманням законодавства щодо захисту прав споживачів;
- 4) встановлення за погодженням з власниками зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності;
- 5) облік відповідно до закону житлового фонду, здійснення контролю за його використанням;

6) надання відповідно до закону громадянам, які потребують соціального захисту, безоплатного житла або за доступну для них плату;

7) здійснення контролю за станом квартирної обліку та додержанням житлового законодавства на підприємствах, в установах та організаціях, розташованих на відповідній території, незалежно від форм власності;

8) видача ордерів на заселення жилої площі в будинках державних та комунальних організацій;

9) облік нежилых приміщень на відповідній території незалежно від форм власності, внесення пропозицій їх власникам щодо використання таких приміщень для задоволення потреб громади;

10) облік відповідно до закону об'єктів нерухомого майна незалежно від форми власності та подання необхідних відомостей до бази даних національного фонду будівель відповідно до Закону України "Про енергетичну ефективність будівель";

11) вирішення відповідно до законодавства питань, пов'язаних з наданням Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України службових жилих приміщень, житлової площі та інших об'єктів, житлово-комунальних послуг; здійснення контролю за їх використанням та наданням послуг;

12) здійснення заходів щодо ведення в установленому порядку єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов;

13) здійснення контролю за дотриманням підприємствами комунальної власності вимог законодавства щодо забезпечення на договірній основі безперешкодного доступу постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг, уповноважених ними осіб до інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, енергетики, кабельної каналізації електрозв'язку, будинкової розподільної мережі, що перебуває у них на балансі, а також за правильністю обрахунку плати за доступ. Виконавчим органам сільських, селищних, міських рад забороняється делегування цих повноважень з контролю суб'єктам господарювання.

Стаття 18. Компетенція громади у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, фізкультури і спорту

До компетенції громади у сфері освіти, охорони здоров'я, молодіжної політики, фізкультури і спорту належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

1) забезпечення формування комунальної мережі закладів освіти, охорони здоров'я, молодіжної політики, фізкультури і спорту, забезпечення їх функціонування та утримання;

2) забезпечення здобуття повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних і комунальних закладах освіти, створення необхідних умов для виховання дітей та молоді, розвитку їхніх здібностей, трудового навчання, професійної орієнтації,

продуктивної праці учнів, сприяння діяльності дошкільних та позашкільних закладів освіти, дитячих, молодіжних та науково-просвітницьких громадських об'єднань, молодіжних центрів;

3) забезпечення територіальної доступності, у тому числі підвезення до місця навчання та в зворотньому напрямку до місця проживання здобувачів дошкільної, позашкільної початкової та базової середньої освіти та педагогічних працівників, що проживають на відповідній території;

4) сприяння та забезпечення функціонування інститутів просвітництва;

5) створення при загальноосвітніх навчальних закладах комунальної власності фонду загальнообов'язкового навчання за рахунок коштів місцевого бюджету, залучених з цією метою на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також коштів населення, інших джерел; контроль за використанням коштів цього фонду за призначенням;

6) організація медичного обслуговування та харчування у закладах освіти, культури, фізкультури і спорту, оздоровчих закладах, які належать громадам або передані їм;

7) створення умов для розвитку культури, сприяння відродженню осередків традиційної народної творчості, національно-культурних традицій населення, художніх промислів і ремесел;

8) забезпечення охорони культурної спадщини об'єктів та пам'яток місцевого значення комунальної власності громади, охорони нематеріальної культурної спадщини, збереження традиційного характеру середовища;

9) забезпечення формування та функціонування базової мережі закладів культури, мережі кінотеатрів, доступу до мистецької освіти;

10) утримання музейних фондів;

11) забезпечення популяризації та ефективного використання територій та об'єктів для потреб кінематографії, розроблення місцевих програм фінансової підтримки кінематографії та місцевих програм використання потенціалу місцевої сервісної індустрії в галузі кінематографії, проведення заходів кінокомісій, спрямованих на просування (промоцію) відповідних територій та об'єктів, забезпечення співпраці з кінокомісіями інших громад;

12) здійснення заходів щодо національно-патріотичного виховання та формування громадянської позиції дітей та молоді;

13) сприяння роботі творчих спілок, національно-культурних товариств, асоціацій, інших громадських та неприбуткових організацій, які діють у сфері охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту, молодіжної політики;

14) створення умов для занять фізичною культурою і спортом за місцем проживання населення та в місцях масового відпочинку;

15) сприяння розвитку молодіжних та дитячих громадських об'єднань, молодіжних центрів, молодіжних рад, молодіжної інфраструктури;

16) сприяння утвердженню української національної та громадянської ідентичності, створення умов для національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти;

17) облік дітей дошкільного та шкільного віку.

0. Делегована компетенція:

1) забезпечення в межах наданих повноважень доступності і безоплатності освіти і медичного обслуговування на відповідній території, можливості отримання освіти державною мовою;

2) забезпечення відповідно до закону розвитку всіх видів освіти і медичного обслуговування, розвитку і вдосконалення мережі освітніх і лікувальних закладів усіх форм власності, фізичної культури і спорту, визначення потреби та формування замовлень на кадри для цих закладів, укладення договорів на підготовку спеціалістів, організація роботи щодо удосконалення кваліфікації кадрів, залучення роботодавців до надання місць для проходження виробничої практики учнями професійно-технічних навчальних закладів;

3) забезпечення відповідно до законодавства пільгових категорій населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення;

5) надання допомоги випускникам загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів державної або комунальної форми власності у працевлаштуванні;

6) забезпечення школярів із числа дітей-сиріт, дітей з інвалідністю/осіб з інвалідністю I-III групи, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям", які навчаються в державних і комунальних навчальних закладах, безоплатними підручниками, створення умов для самоосвіти;

7) організація роботи щодо запобігання бездоглядності неповнолітніх;

8) вирішення відповідно до законодавства питань про повне державне утримання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, у дитячих будинках сімейного типу, закладах професійної (професійно-технічної) освіти та утримання учнів спеціальних закладів освіти, про надання пільг на утримання дітей у пансіонах закладів освіти, а також щодо оплати харчування дітей у закладах освіти (групах подовженого дня);

9) вирішення питань про надання неповнолітнім, учням, студентам, пенсіонерам та особам з інвалідністю права на безкоштовне і пільгове користування об'єктами культури, фізкультури і спорту, а також визначення порядку компенсації цим закладам вартості послуг, наданих безкоштовно або на пільгових умовах;

10) забезпечення охорони пам'яток історії та культури, збереження та використання культурного надбання;

11) внесення пропозицій до відповідних органів про ліцензування індивідуальної підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я;

12) забезпечення у межах, визначених законом, права на використання мов відповідних національних меншин (спільнот) України у населених пунктах, в яких традиційно проживають особи, які належать до національних меншин (спільнот) України, або в яких такі особи складають значну частину населення.

Стаття 19. Компетенція громади у сфері соціального захисту і соціального забезпечення населення

До компетенції громади у сфері соціального захисту і соціального забезпечення населення належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

1) вирішення питань щодо забезпечення потреб дітей, особливо сиріт, людей з інвалідністю; людей пенсійного віку; малозабезпечених; внутрішньо переміщених осіб; безхатченків; жертв насилля, інших соціально вразливих осіб;

2) утворення цільових фондів соціальної допомоги особам з інвалідністю, визначення порядку і умов витрачання коштів цих фондів;

3) прийняття рішень про створення на підприємствах, в установах та організаціях спеціальних робочих місць для осіб з обмеженою працездатністю, організація їх професійної підготовки, а також погодження ліквідації таких робочих місць;

4) надання допомоги прийомним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу, сім'ям опікунів, піклувальників, сім'ям патронатних вихователів, дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа у будівництві індивідуальних жилих будинків, проведенні капітального ремонту житла, у придбанні будівельних матеріалів;

5) надання соціальних послуг особам та сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги,

6) забезпечення утримання та виховання дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах

7) організація для малозабезпечених громадян похилого віку, осіб з інвалідністю закладів стаціонарного догляду, догляду вдома;

8) організація тимчасового притулку бездомним особам та їх безоплатного харчування;

9) надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв'язку з похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян; подання допомоги на поховання громадян в інших випадках, передбачених законодавством;

2. Делегована компетенція:

1) вирішення питань про повне державне утримання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, у дитячих будинках сімейного типу, закладах професійної (професійно-технічної) освіти та утримання учнів спеціальних закладів освіти, про надання пільг на утримання дітей у пансіонах закладів освіти, а також щодо оплати харчування дітей у закладах освіти;

2) забезпечення відповідно до законодавства пільгових категорій населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення;

3) здійснення визначених законом заходів щодо поліпшення житлових і матеріально-побутових умов осіб з інвалідністю, ветеранів війни, громадян, реабілітованих як жертви політичних репресій, борців за волю України, військовослужбовців, а також військовослужбовців, звільнених у запас або відставку, сімей, які втратили годувальника, багатодітних сімей, громадян похилого віку, які

потребують обслуговування вдома, до влаштування в будинки осіб з інвалідністю і громадян похилого віку, які мають потребу в цьому, дітей, що залишилися без піклування батьків, на виховання в сім'ї громадян;

4) реалізація програм підвищення народжуваності, вирішення питань про надання пільг і допомоги, пов'язаних з охороною материнства і дитинства;

5) вирішення питань опіки і піклування;

6) надання одноразової допомоги громадянам, які постраждали від стихійного лиха;

7) вирішення питань про надання компенсацій і пільг громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, в інших випадках, передбачених законодавством;

8) встановлення відповідно до законодавства розмірів і порядку виплати щомісячної допомоги особам, які здійснюють догляд за самотніми громадянами, які за висновком медичних закладів потребують постійного стороннього догляду;

9) здійснення згідно із законодавством заходів соціального патронажу щодо осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також осіб, до яких застосовано пробацію;

10) надання особі, стосовно якої відповідно до закону встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, або членам сім'ї такої особи грошової допомоги, передбаченої законом; сприяння зайнятості таких осіб, забезпечення їх житлом.

11) облік ветеранів війни, сімей, які втратили годувальника.

Стаття 20. Компетенція громади у сфері безпеки та цивільного захисту

До компетенції громади у сфері безпеки та цивільного захисту належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

1) забезпечення громадської безпеки на території громади і зокрема на об'єктах відпочинку та туристичних відвідувань місцевого рівня, безпеки дорожнього руху;

2) створення та забезпечення функціонування пожежно-рятувальних підрозділів для організації місцевої та добровільної пожежної охорони (у тому числі у складі центрів безпеки), а також (за потреби) інших сил цивільного захисту;

3) створення та використання фінансових та матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, гасіння пожеж;

4) забезпечення навчання з питань цивільного захисту;

5) утворення органів з евакуації, планування, підготовка та проведення на території громади у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, пожеж і інших небезпечних подій евакуації населення (зокрема осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп), культурних і матеріальних цінностей на відповідній території;

6) забезпечення оповіщення та інформування населення, яке проживає на відповідній території, про загрозу виникнення чи виникнення надзвичайних ситуацій та пожеж, зокрема в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі;

7) забезпечення укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту, що належать громаді, а також інших призначених для цього спорудах, створення,

утримання та ведення обліку таких споруд, здійснення контролю за їх станом готовності до використання;

8) організація робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, гасіння пожеж та забезпечення проведення відновлювальних робіт, залучення до цих робіт суб'єктів господарювання, добровільні формування цивільного захисту, волонтерів, а також населення.

2. Делегована компетенція:

1) забезпечення виконання передбачених законодавством вимог щодо пожежної та техногенної безпеки на відповідних територіях;

2) вжиття у разі надзвичайних ситуацій необхідних заходів щодо забезпечення державної безпеки, життєдіяльності підприємств, установ та організацій, врятування життя людей, захисту їх здоров'я, збереження матеріальних цінностей;

3) вжиття необхідних заходів щодо захисту критичної інфраструктури, відновлення функціонування важливих державних об'єктів національної економіки, об'єктів критичної інфраструктури та об'єктів, які забезпечують життєдіяльність населення;

4) погодження проектів планів проведення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки; взаємодія з органами військового управління під час планування та проведення таких заходів з метою запобігання і недопущення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків відповідно до закону;

5) розроблення, забезпечення та виконання визначених законодавством планів у сфері цивільного захисту;

6) утворення субланок ланок територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту, затвердження положення про них, керівництво їх діяльністю та забезпечення виконання ними завдань у сфері цивільного захисту;

7) виконання на відповідній території передбачених законодавством заходів щодо радіаційного, хімічного, біологічного, медичного захисту населення та інженерного захисту територій від наслідків надзвичайних ситуацій та воєнних дій;

8) підготовка відповідно до вимог законодавства пропозицій щодо віднесення територій і населених пунктів до груп із цивільного захисту;

9) створення та забезпечення функціонування місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення про виникнення або загрозу виникнення надзвичайної ситуації, здійснення її модернізації;

10) забезпечення проведення навчання з питань цивільного захисту; організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, формування планів проведення і облік проведених спеціальних об'єктових навчань та тренувань з питань цивільного захисту на відповідній території;

11) здійснення заходів у сфері забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією відповідно до закону.

Стаття 21. Компетенція громади у сфері забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян

До компетенції громади у сфері забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян належать:

1. Власна компетенція (в тому числі, але не виключно):

1) утримання поліції та патрульно-постової служби громади;
2) звернення до суду про визнання незаконними актів органів виконавчої влади, інших органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, які обмежують права громади, а також повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

2. Делегована компетенція:

1) забезпечення вимог законодавства щодо розгляду звернень громадян, здійснення контролю за станом цієї роботи на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності;

2) вжиття у разі надзвичайних ситуацій необхідних заходів відповідно до закону щодо забезпечення державного і громадської безпеки і порядку, життєдіяльності підприємств, установ та організацій, врятування життя людей, захисту їх здоров'я, збереження матеріальних цінностей;

3) вжиття необхідних заходів щодо захисту критичної інфраструктури, відновлення функціонування важливих державних об'єктів національної економіки, об'єктів критичної інфраструктури та об'єктів, які забезпечують життєдіяльність населення, підвищення стійкості громад до кризових ситуацій, викликаних припиненням або погіршенням надання важливих для їх життєдіяльності послуг чи припиненням здійснення життєво важливих функцій, взаємодія між суб'єктами національної системи захисту критичної інфраструктури з урахуванням вимог Закону України «Про критичну інфраструктуру»;

4) вирішення відповідно до закону питань про проведення зборів, мітингів, маніфестацій і демонстрацій, спортивних, видовищних та інших масових заходів; здійснення контролю за забезпеченням при їх проведенні громадської безпеки і порядку;

5) розгляд справ про адміністративні правопорушення, віднесені законом до їх відання; утворення адміністративних комісій та комісій з питань боротьби зі злочинністю, спрямування їх діяльності;

6) вчинення нотаріальних дій з питань, віднесених законом до їх відання, реєстрація актів цивільного стану;

7) державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

8) утворення служб у справах дітей та спостережної, спрямування їх діяльності;

9) здійснення заходів щодо ведення Державного реєстру виборців відповідно до закону;

10) організації надання безоплатної первинної правничої допомоги;

19 інших сферах, пов'язаних із забезпеченням інтересів та колективних потреб мешканців громади.

Стаття 22. Делегована компетенція громади у сфері надання адміністративних послуг органів виконавчої влади та державної реєстрації

До делегованої компетенції громади у сфері надання адміністративних послуг органів виконавчої влади та державної реєстрації повноваження належать:

- 1) організаційне забезпечення надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг;
- 2) надання відповідно до закону громадянам, які потребують соціального захисту, соціального житла;
- 3) видання ордерів на заселення жилої площі в житлових будинках комунальної і державної власності;
- 4) державна реєстрація у встановленому порядку юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;
- 5) державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень;
- 6) реєстрація актів цивільного стану;
- 7) здійснення заходів щодо ведення Державного реєстру виборців відповідно до закону;
- 8) вчинення нотаріальних дій з питань, віднесених законом до їх компетенції.

Стаття 23. Делегована компетенція громади у сфері державної регуляторної політики, державного контролю (крім контролю у сфері будівництва) та відповідальності за адміністративні правопорушення

До делегованої компетенції громади у сфері державної регуляторної політики, державного контролю (крім контролю у сфері будівництва) та відповідальності за адміністративні правопорушення належать:

- 1) участь у здійсненні державної регуляторної політики в порядку, визначеному законом;
- 2) здійснення контролю за дотриманням законодавства щодо захисту прав споживачів;
- 3) здійснення контролю за охороною праці, у тому числі зайнятих на роботах із шкідливими та небезпечними умовами праці, за якістю проведення атестації робочих місць щодо їх відповідності нормативно-правовим актам про охорону праці, за наданням працівникам відповідно до законодавства пільг та компенсацій за роботу в шкідливих умовах;
- 4) здійснення контролю за поданням відповідно до закону підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності відомостей про наявність вільних робочих місць (посад)
- 5) здійснення контролю за виконанням роботодавцями зобов'язань виділяти та створювати робочі місця для працевлаштування інвалідів, у тому числі спеціальні робочі місця, створювати для них умови праці з урахуванням індивідуальних програм реабілітації та забезпечувати інші соціально-економічні гарантії, передбачені чинним законодавством;

6) здійснення контролю за додержанням природоохоронного законодавства, використанням і охороною природних ресурсів загальнодержавного та місцевого значення, відтворенням лісів;

7) здійснення контролю за додержанням юридичними та фізичними особами вимог у сфері управління відходами; розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про управління відходами;

8) здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами;

9) здійснення контролю за забезпеченням безперешкодного і безоплатного доступу громадян до узбережжя водних об'єктів та островів для загального водокористування відповідно до закону;

10) здійснення державного контролю за використанням та охороною земель у межах та порядку, встановлених законом;

11) розгляд справ про адміністративні правопорушення, віднесені законом до їх компетенції; утворення адміністративних комісій.

Стаття 24. Делегована компетенція громади у сфері оборони

До делегованої компетенції громади у сфері оборони належать:

1) забезпечення організації призову громадян на військову службу та призову на альтернативну (невійськову) службу, направлення для проходження базової військової служби, підготовки молоді до військової служби; сприяння в організації навчальних (перевірочних) та спеціальних військових зборів; забезпечення доведення до підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, а також населення розпорядження керівника місцевої державної адміністрації (військової, військово-цивільної) або керівника територіального центру комплектування та соціальної підтримки про проведення заходів мобілізації чи виклик військовозобов'язаних та резервістів до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки;

2) забезпечення ведення персонально-первинного військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, забезпечення бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час;

3) організація та участь у здійсненні заходів, пов'язаних з підготовкою і виконанням завдань територіальної оборони, на відповідній території;

4) здійснення під час мобілізації своєчасного оповіщення і забезпечення прибуття громадян, які залучаються до виконання обов'язку щодо мобілізації, транспортних засобів та техніки на збірні пункти та у військові частини у порядку, визначеному законом про мобілізацію;

5) забезпечення планування та проведення на території громади мобілізаційної підготовки, а також проведення заходів мобілізації та демобілізації;

6) вирішення відповідно до законодавства питань, пов'язаних з наданням військовим частинам, установам, навчальним закладам Збройних Сил України службових приміщень і жилої площі, інших об'єктів, комунально-побутових послуг; здійснення контролю за їх використанням, наданням послуг;

7) сприяння організації виробництва і поставкам у війська підприємствами та організаціями, що належать до комунальної власності, замовленої продукції, послуг, енергоресурсів;

8) сприяння здійсненню заходів щодо створення належних умов для функціонування пунктів пропуску через Державний кордон України;

9) сприяння Державній прикордонній службі України у підтриманні відповідного режиму на державному кордоні;

10) здійснення заходів щодо підготовки населення України до участі в русі національного спротиву.

РОЗДІЛ 3. УЧАСТЬ ГРОМАДИ У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ

Стаття 25. Право громадян України на участь у місцевому самоврядуванні

1. Громадяни України реалізують своє право на участь у місцевому самоврядуванні за належністю до відповідних громад.

2. Будь-які обмеження права громадян України на участь у місцевому самоврядуванні залежно від їх раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, терміну проживання на відповідній території, за мовними чи іншими ознаками забороняються.

Стаття 26. Форми участі громади у вирішенні питань місцевого значення

1. Формами участі громади у вирішенні питань місцевого значення є:

- 1) місцевий референдум;
- 2) загальні збори (конференція) жителів;
- 3) місцеві ініціативи;
- 4) громадські слухання;
- 5) участь жителів у плануванні та розподілі коштів бюджету громади (громадський бюджет участі);
- 6) публічні консультації;
- 7) формування консультативно-дорадчих органів при органах та/або посадових особах місцевого самоврядування;
- 8) громадське оцінювання діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування;
- 9) інші форми участі, що не суперечать закону.

2. Участь громади у вирішенні питань місцевого значення може здійснюватися безпосередньо та/або з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, якщо інше не передбачено законом

Стаття 27. Місцевий референдум

1. Місцевий референдум є формою вирішення громадою питань місцевого значення шляхом прямого волевиявлення.

2. Предметом місцевого референдуму може бути будь-яке питання місцевого значення, яке не віднесене Конституцією України, цим та іншими законами до відання органів державної влади чи інших органів місцевого самоврядування.

3. Рішення, прийняті місцевим референдумом, є обов'язковими для виконання на території громади.

5. Порядок призначення та проведення місцевого референдуму, а також перелік питань, що вирішуються виключно референдумом, визначаються законом про референдуми.

Стаття 28. Загальні збори (конференція) жителів

1. Загальні збори (конференція) жителів (зібрання всієї або частини громади для участі у вирішенні питань місцевого значення) є формою участі жителів громади у вирішенні питань місцевого значення.

2. Загальні збори жителів можуть проводитися на території всієї громади або в окремих її частинах (у межах міста, одного чи кількох районів у місті, села, селища, мікрорайону, кварталу, вулиці, майдану, площі, бульвару, проспекту, шосе, шляху, провулка, узвозу, проїзду, будинку).

3. У випадках, визначених статутом громади, може скликатися конференція жителів. Обрання делегатів конференції жителів здійснюється на загальних зборах жителів, що передують конференції жителів та проводяться у межах дрібніших частин території громади (у межах міста, одного чи кількох районів у місті, села, селища, мікрорайону, кварталу, вулиці, майдану, площі, бульвару, проспекту, шосе, шляху, провулка, узвозу, проїзду, будинку).

4. Загальні збори жителів є повноважними за умови участі в них більше половини жителів з правом голосу, які проживають на території проведення загальних зборів, а в разі скликання конференції жителів – більше двох третин кількості делегатів, визначеної за квотою.

5. Право голосу на загальних зборах (конференції) жителів мають жителі громади, яким виповнилося 18 років.

6. Рішення загальних зборів (конференції) жителів приймаються більшістю голосів жителів з правом голосу, які беруть участь у відповідних зборах (конференції), оформлюються протоколом та підлягають врахуванню органами місцевого самоврядування у їхній діяльності.

7. За результатами проведених загальних зборів (конференції) жителів складається протокол, що має містити відомості про:

1) дату і місце їх проведення, територію проведення загальних зборів (конференції) жителів;

2) кількість жителів з правом голосу території, на якій проводяться загальні збори, або кількість делегатів конференції, визначену за квотою;

3) кількість жителів території, на якій проводяться загальні збори (конференція) жителів, з правом голосу (делегатів конференції), які брали участь у загальних

зборах (конференції) жителів, із зазначенням прізвища, власного імені (усіх власних імен) та по батькові (за наявності), числа, місяця і року народження, місця задекларованого або зареєстрованого проживання (фактичного проживання/перебування, що підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи), серії (за наявності) та номера документа (документів), що посвідчує (посвідчують) особу, підтверджує (підтверджують) громадянство України та місце проживання (перебування) особи, що засвідчуються підписом таких учасників;

4) питання місцевого значення, щодо якого приймалося рішення, або кандидатури делегатів на конференцію жителів, хід їх обговорення;

5) кількість жителів (делегатів конференції), які підтримали рішення, із зазначенням прізвища, власного імені (усіх власних імен) та по батькові (за наявності), числа, місяця і року народження, місця задекларованого або зареєстрованого проживання (фактичного проживання/перебування, що підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи), серії (за наявності) та номера документа (документів), що посвідчує (посвідчують) особу, підтверджує (підтверджують) громадянство України та місце проживання (перебування) особи, що засвідчуються підписом таких учасників;

6) результати голосування по кожному питанню або кожній кандидатурі. Копії протоколів загальних зборів жителів, на яких обиралися делегати конференції, додаються до протоколу конференції.

8. Персональні дані учасників загальних зборів (конференції) жителів є конфіденційною інформацією. Особи, які мають доступ до цієї інформації для виконання вимог цього Закону, несуть відповідальність за її незаконну обробку.

9. Рішення загальних зборів (конференції) жителів враховуються органами місцевого самоврядування у їхній діяльності лише щодо території проведення загальних зборів (конференції) жителів.

10. Рішення загальних зборів (конференції) жителів розглядаються радою громади на наступній черговій сесії з обов'язковим запрошенням осіб, уповноважених загальними зборами (конференцією) жителів, з правом на виступ.

11. Розгляд радою громади рішень, прийнятих загальними зборами (конференцією) жителів, здійснюється відповідно до закону і прийнятих відповідно до нього положень регламенту ради, що визначають порядок підготовки і розгляду питань порядку денного на сесії ради.

12. За результатами розгляду рішень загальних зборів (конференції) жителів рада приймає рішення.

13. Ініціатором загальних зборів (конференції) жителів може бути:

- 1) ініціативна група жителів;
- 2) рада громади;
- 3) голова громади;
- 4) управа;
- 5) постійна депутатська комісія;

- 6) орган самоорганізації населення – у межах території своєї діяльності;
- 7) староста – у межах відповідного старостинського округу.

14. У статуті громади визначаються:

- 1) порядок ініціювання загальних зборів (конференції) жителів;
- 2) квоти (норми представництва) на конференції жителів у разі її проведення;
- 3) територія проведення загальних зборів (конференції) жителів;
- 4) порядок скликання, підготовки, проведення загальних зборів (конференції) жителів;
- 5) порядок прийняття рішень загальними зборами (конференцією) жителів;
- 6) порядок інформування жителів про результати розгляду та реалізації рішень загальних зборів (конференції) жителів;
- 7) інші питання щодо організації та проведення загальних зборів (конференції) жителів.

15. Голова громади забезпечує організаційну і технічну допомогу у проведенні загальних зборів (конференції) жителів.

Стаття 29. Місцева ініціатива

1. Жителі мають право ініціювати розгляд радою у порядку місцевої ініціативи будь-якого питання, віднесеного до повноважень органів місцевого самоврядування.

2. Порядок внесення місцевої ініціативи на розгляд ради визначається статутом громади.

3. Місцева ініціатива розглядається на наступній черговій сесії ради громади з обов'язковим запрошенням членів ініціативної групи з питань місцевої ініціативи з правом на виступ.

Розгляд радою громади місцевої ініціативи здійснюється відповідно до положень регламенту ради, що визначають порядок підготовки і розгляду питань порядку денного на сесії ради.

4. За результатами розгляду місцевої ініціативи рада приймає рішення.

5. Місцева ініціатива вноситься на розгляд ради в письмовій формі.

6. Статутом громади, рішенням ради громади визначаються:

- 1) порядок внесення місцевої ініціативи на розгляд ради;
- 2) вимоги щодо кількісного складу та порядку утворення ініціативної групи;
- 3) кількість підписів, яку необхідно зібрати на підтримку місцевої ініціативи;
- 4) порядок і спосіб збору підписів;
- 5) порядок інформування жителів про результати розгляду та реалізацію місцевої ініціативи радою;
- 6) інші питання щодо реалізації місцевої ініціативи.

Стаття 30. Громадські слухання

1. Жителі громади мають право проводити громадські слухання – зустрічатися для обговорення питань з депутатами ради громади та посадовими особами громади, під час яких заслуховувати зазначених осіб, порушувати питання та вносити пропозиції щодо вирішення питань місцевого значення.

2. Громадські слухання можуть проводитися на території всієї громади або в окремих її частинах (у межах міста, одного чи кількох районів у місті, села, селища, мікрорайону, кварталу, вулиці, майдану, площі, бульвару, проспекту, шосе, шляху, провулка, узвозу, проїзду, будинку).

3. Ініціатором громадських слухань може бути:

- 1) ініціативна група жителів;
- 2) рада громади;
- 3) голова громади;
- 4) управа;
- 5) постійна депутатська комісія;
- 6) орган самоорганізації населення – у межах території своєї діяльності;
- 7) староста – у межах відповідного старостинського округу.

4. Проведення громадських слухань є обов'язковим щодо:

- 1) прийняття, внесення змін до статуту громади;
- 2) проектів програмних документів (концепцій, програм, стратегій, планів), крім Стратегічного плану розвитку громади та змін до нього;
- 3) проекту бюджету громади;
- 4) інших питань, визначених законом або статутом громади.

5. Пропозиції щодо вирішення питань місцевого значення, внесені за результатами громадських слухань, підлягають обов'язковому розгляду з прийняттям відповідного рішення органами та посадовими особами місцевого самоврядування, до компетенції яких належить порушене питання, протягом 30 календарних днів з дня проведення громадських слухань. Рішення, прийняте за результатами розгляду пропозицій громадських слухань, підлягає оприлюдненню із зазначенням обґрунтування для врахування пропозиції чи вмотивованої відмови.

Органи чи посадові особи місцевого самоврядування зобов'язані запросити представників ініціатора громадських слухань до участі в розгляді пропозицій, внесених за результатами громадських слухань, з правом на виступ.

Розгляд радою громади пропозицій, внесених за результатами громадських слухань, здійснюється відповідно до закону і прийнятих відповідно до нього положень регламенту ради громади, що визначають порядок підготовки і розгляду питань порядку денного на сесії ради.

6. Статутом громади визначаються:

- 1) порядок ініціювання, підготовки та проведення громадських слухань;
- 2) територія проведення громадських слухань;
- 3) порядок прийняття пропозицій громадських слухань;

4) порядок розгляду пропозицій громадських слухань посадовими особами та виконавчими органами ради громади;

5) порядок інформування жителів про результати розгляду та реалізацію пропозицій громадських слухань;

6) інші питання, пов'язані з проведенням громадських слухань.

7. Органи місцевого самоврядування надають організаційну та технічну допомогу у проведенні громадських слухань

Стаття 31. Участь жителів громади у плануванні та розподілі коштів бюджету громади

1. Жителі громади мають право брати участь у плануванні та розподілі коштів бюджету громади шляхом внесення відповідних пропозицій.

2. Органи місцевого самоврядування сприяють залученню жителів до процесу складання, розгляду, виконання бюджету громади і звітування про його виконання.

3. Форми та порядок внесення пропозицій жителями громади щодо коштів бюджету громади визначаються рішенням ради громади або статутом громади.

4. Пропозиції жителів щодо планування та розподілу коштів бюджету громади беруться до уваги радою громади.

5. У складі видатків спеціального фонду бюджету громади створюється громадський бюджет участі. Кошти громадського бюджету участі використовуються для реалізації, в тому числі на засадах співфінансування, проєктів, поданих на конкурси громадських бюджетів участі громадянами та громадськими організаціями, відібраних за результатами публічного відбору, у порядку, визначеному статутом територіальної громади або рішенням ради громади.

6. Статутом громади визначаються:

1) порядок ініціювання, підготовки та проведення публічного відбору проєктів співфінансування;

2) порядок організації голосування та прийняття рішень;

3) здійснення контролю за використанням коштів бюджету громади за програмою громадського бюджету участі;

4) порядок інформування жителів про результати розгляду та реалізацію пропозицій громадського бюджету участі;

5) інші питання, пов'язані з проведенням громадського бюджету участі.

Стаття 32. Публічні консультації

1. Жителі громади мають право брати участь у публічних консультаціях, організованих органами місцевого самоврядування громади, шляхом внесення пропозицій щодо вирішення питань місцевого значення.

2. Порядок проведення публічних консультацій органами місцевого самоврядування громади визначається законом.

Стаття 33. Консультативно-дорадчі органи при органах та/або посадових особах місцевого самоврядування громади

1. Жителі можуть входити до складу та/або брати участь у роботі консультативно-дорадчих органів (у разі їх утворення) при органах та/або посадових особах місцевого самоврядування громади з метою підготовки пропозицій щодо вдосконалення їхньої роботи, участі в розробленні проектів актів, вирішенні інших питань, віднесених до повноважень зазначених органів та/або посадових осіб.

2. Завдання, склад та організація роботи консультативно-дорадчих органів при органах та/або посадових особах місцевого самоврядування громади визначаються рішенням органу чи посадової особи, при яких вони утворені.

3. Засідання консультативно-дорадчих органів можуть проводитися в режимі відеоконференції. Інформація щодо порядку денного, дати, місця та часу проведення засідання консультативно-дорадчого органу, а також рішення, прийняті за підсумками засідання, розміщуються на офіційному веб-сайті ради.

Стаття 34. Громадське оцінювання діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади

1. Громадське оцінювання діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади є формою громадського контролю, що передбачає проведення його ініціатором аналізу діяльності відповідних органів та посадових осіб, підготовку висновків та пропозицій.

2. Органи та посадові особи місцевого самоврядування громади сприяють проведенню громадського оцінювання їхньої діяльності.

3. Предметом громадського оцінювання є діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади, пов'язана із здійсненням ними своїх повноважень, прийняттям та виконанням рішень.

4. Аналіз діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади проводить ініціатор громадського оцінювання, який здійснює діяльність на території відповідної громади.

Ініціатором громадського оцінювання може бути:

- 1) громадське об'єднання;
- 2) професійна спілка (об'єднання професійних спілок);
- 3) творча спілка;
- 4) організація роботодавців (об'єднання організацій роботодавців);
- 5) благодійна організація;
- 6) орган самоорганізації населення.

5. Ініціатор громадського оцінювання надсилає на ім'я голови громади повідомлення про проведення громадського оцінювання із зазначенням:

1) свого найменування, ідентифікаційного коду (за наявності) та місцезнаходження, контактних телефонів, електронної адреси (за наявності) та поштової адреси для листування, якщо вона є відмінною від місцезнаходження ініціатора;

2) посади, прізвища, імені та по батькові уповноваженої особи ініціатора, з якою буде взаємодіяти уповноважена особа органу місцевого самоврядування громади щодо проведення громадського оцінювання;

3) предмета та мети проведення громадського оцінювання.

6. Ініціатор громадського оцінювання може подати запит на інформацію з описом інформації або зазначенням виду, назви, реквізитів чи змісту документів, необхідних для проведення громадського оцінювання, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» одночасно з поданням повідомлення, передбаченого частиною четвертою цієї статті.

Документи та інформація на запит ініціатора громадського оцінювання готуються та надаються відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

7. За результатами розгляду повідомлення ініціатора громадського оцінювання голова громади видає розпорядження про сприяння проведенню громадського оцінювання. Дата видання такого розпорядження є датою початку проведення громадського оцінювання.

8. У розпорядженні голови громади про сприяння проведенню громадського оцінювання зазначаються:

1) прізвище, ім'я, по батькові та посада уповноваженої особи органу місцевого самоврядування громади, відповідальної за сприяння проведенню громадського оцінювання;

2) перелік заходів, що мають бути забезпечені органом або посадовою особою місцевого самоврядування громади з метою сприяння проведенню громадського оцінювання, із зазначенням строків та відповідальних виконавців;

3) необхідність утворення та склад робочої групи із сприяння проведенню громадського оцінювання.

9. У проведенні громадського оцінювання може бути відмовлено у разі, якщо:

1) повідомлення ініціатора громадського оцінювання не відповідає вимогам, визначеним частиною четвертою цієї статті;

2) предмет громадського оцінювання направлений на оцінку діяльності, що не належить до повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування;

3) член керівного органу ініціатора громадського оцінювання є близькою особою члена органу та/або посадової особи місцевого самоврядування громади, діяльність якої є предметом громадського оцінювання.

10. Копія розпорядження про сприяння проведенню громадського оцінювання або про відмову у його проведенні із зазначенням підстави відмови та її обґрунтування надсилається ініціатору громадського оцінювання.

11. Висновки та пропозиції, підготовлені за результатами громадського оцінювання, подаються його ініціатором на ім'я голови громади у тримісячний строк з дня початку проведення громадського оцінювання. Якщо ініціатор громадського оцінювання не подав висновки та пропозиції у встановлений строк, громадське оцінювання вважається таким, що не відбулося.

12. Висновки та пропозиції, підготовлені за результатами громадського оцінювання, розглядаються відповідною радою, управою відповідно до їхніх повноважень.

13. Висновки та пропозиції, підготовлені за результатами громадського оцінювання, мають бути розглянуті управою громади за участю його ініціаторів протягом 30 робочих днів з дня їх надходження, а радою громади – на наступній черговій сесії ради громади.

За наслідками розгляду висновків та пропозицій, підготовлених за результатами громадського оцінювання, рада громади, управа приймає рішення, яке підлягає оприлюдненню.

14. Порядок проведення громадського оцінювання діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування громади визначається законом, статутом громади.

Стаття 35. Участь молоді у самоврядуванні громади

1. Органи та посадові особи місцевого самоврядування громади визначають форми та порядок залучення молоді до вирішення питань місцевого значення.

2. Жителі, яким виповнилося 14 років, мають право ініціювати та брати участь у таких формах участі громади у вирішенні питань місцевого значення, як місцева ініціатива, громадські слухання, публічні консультації, консультативно-дорадчий орган при органі та/або посадовій особі місцевого самоврядування громади та в інших формах участі, що не суперечать закону.

РОЗДІЛ 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ РАДИ ГРОМАДИ

Стаття 36. Рада громади

1. Рада громади є представницьким органом громади, який від її імені здійснює повноваження, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

2. Найменування ради громади є похідним від найменування громади.

Стаття 37. Порядок формування ради громади

1. Рада громади складається з депутатів, які обираються жителями відповідної громади на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

2. Порядок організації і проведення виборів депутатів ради громади визначається Виборчим кодексом України.

3. Загальний склад (кількість депутатів) ради громади визначається залежно від кількості виборців, які належать до громади і становить при чисельності виборців:

- 1) до 10 тисяч виборців - 22 депутати;
- 2) від 10 тисяч до 30 тисяч виборців - 26 депутатів;
- 3) від 30 тисяч до 50 тисяч виборців - 34 депутати;
- 4) від 50 тисяч до 100 тисяч виборців - 38 депутатів;
- 5) від 100 тисяч до 250 тисяч виборців - 42 депутати;
- 6) від 250 тисяч до 500 тисяч виборців - 54 депутати;
- 7) від 500 тисяч до 1 мільйона – 64 депутати;
- 8) від 1 мільйона до 2 мільйонів – 74 депутати;
- 9) більше 2 мільйонів – 84 депутати.

4. Рада громади вважається повноважною за умови обрання не менш як двох третин депутатів від загального складу ради.

5. У разі якщо до ради громади обрано менше двох третин її складу, до обрання необхідної кількості депутатів продовжує здійснювати повноваження рада громади попереднього скликання.

6. У разі дострокового припинення повноважень окремих депутатів, внаслідок чого до складу ради громади входить менш як дві третини депутатів, до обрання необхідної кількості депутатів така рада вважається повноважною за наявності більше половини депутатів від загального складу ради.

7. Строк повноважень ради громади, обраної на чергових місцевих виборах, визначається Конституцією України.

8. Повноваження ради громади, обраної на позачергових, повторних або перших виборах, закінчуються в день відкриття першої сесії відповідної ради, обраної на наступних (чергових або перших) виборах.

Стаття 38. Порядок нумерації скликань ради громади

1. Скликання ради громади мають єдиний порядок нумерації.

2. Відлік скликань ради громади розпочинається із скликання, обраного на виборах 1990 року, яке є першим скликанням. Ради громади, обрані на наступних чергових виборах, є відповідно радами громади наступних скликань.

3. Новий склад ради громади, обраний на позачергових виборах, не вважається радою громади нового скликання.

4. Рада громади, обрана на перших виборах, проведених у випадку, передбаченому законом, вважається радою громади чергового скликання, яка відповідає скликанню всіх рад громади.

Стаття 39. Повноваження ради громади

1. Рада громади вирішує усі питання, що належать до компетенції громади, за винятком питань, що вирішуються виключно місцевим референдумом відповідно до закону «Про місцеві референдуми» або належать до виключних повноважень голови громади.

2. Виключно на пленарних засіданнях ради громади вирішуються:

Організаційні і установчі питання:

- 1) порядок вирішення питань місцевого значення безпосередньо громадою;
- 2) затвердження статуту громади, внесення змін до нього;
- 3) найменування, перейменування ради громади;
- 4) затвердження регламенту ради;
- 5) утворення і ліквідація постійних та інших комісій ради громади, затвердження та зміна їх складу, обрання голів комісій;
- 6) затвердження за пропозицією голови громади структури та граничної чисельності управи громади та секретаріату ради громади;
- 7) обрання на посаду та звільнення з посади секретаря ради громади;
- 8) утворення старостинських округів, затвердження на посаду та дострокове припинення повноважень старост, утворення Ради старост та затвердження Положення про старосту;
- 9) оголошення місцевого референдуму про дострокове припинення повноважень голови громади;
- 10) заслуховування інформації від депутатів про їх діяльність у раді, виконання ними доручень ради;
- 11) оголошення запитів депутатів;
- 12) дострокове припинення повноважень депутата ради громади;
- 13) вступ до європейського об'єднання територіального співробітництва або вихід з такого об'єднання;
- 14) визначення сфери компетенції та обсягу повноважень районних у місті рад (у разі їх утворення) одночасно із прийняттям рішення про їх утворення;
- 15) заслуховування інформації прокурорів та керівників органів Національної поліції про стан законності, боротьби із злочинністю, охорони громадського порядку та результати діяльності на території громади.
- 16) місцевих свят та символіки громади.

Питання соціально-економічного розвитку і містобудування:

- 1) затвердження та внесення змін до стратегії сталого розвитку громади та інших стратегічних документів з розвитку громади;
- 2) затвердження та внесення змін до програм соціально-економічного та культурного розвитку громади, інших цільових програм;
- 3) доцільності здійснення державно-приватного партнерства, у тому числі – концесії;
- 4) надання та скасування дозволів на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення;
- 5) організації територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та особливих територій та об'єктів громади, встановлення меж та режимів їх охорони;
- 4) затвердження містобудівної документації на місцевому рівні.

Бюджетні питання:

- 1) затвердження бюджету громади та внесення змін до нього;

- 2) передачі коштів з бюджету громади;
- 3) встановлення ставок місцевих податків та зборів, надання пільг зі сплати місцевих податків та зборів.

Питання власності громади:

- 1) затвердження переліків об'єктів права комунальної власності;
- 2) встановлення порядку і здійснення контролю за використанням прибутків комунальних закладів і господарських товариств громади;
- 3) прийняття рішень щодо відчуження відповідно до закону майна громади;
- 4) вирішення питань про придбання в установленому законом порядку майна;
- 5) прийняття рішень про створення, ліквідацію, реорганізацію та репрофілювання комунальних юридичних осіб;
- 6) затвердження статутів комунальних юридичних осіб;
- 7) затвердження переліків об'єктів власності громади, які не підлягають відчуженню;
- 8) прийняття рішень про процедуру та строки передачі іншим органам, фізичним та юридичним особам окремих повноважень щодо управління майном, яке належить до власності громади, визначення меж цих повноважень та умов їх здійснення, відповідальності за неналежне використання переданих в управління майна чи об'єктів права власності громади;
- 9) створення у разі необхідності комунальних юридичних осіб для забезпечення здійснення з іншими суб'єктами власності громади спільних проектів або спільного фінансування (утримання), будівництва, експлуатації комунальних юридичних осіб, затвердження статутів (положень) про їх діяльність; встановлення порядку контролю за ефективним використанням комунального майна;
- 10) вирішення відповідно до законодавства питань про створення за рахунок власності громади спільних господарських товариств, у тому числі з іноземними інвестиціями та інші питання відповідно до повноважень, визначених цим Законом.
- 11) встановлення порядку користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності;
- 12) надання згоди на отримання (у тому числі на безоплатній основі) у власність громади об'єктів цивільних прав;
- 13) визначення критеріїв, відповідно до яких утворення наглядової ради є обов'язковим у комунальних унітарних підприємствах та у господарських товариствах, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать громаді; про затвердження порядку утворення наглядової ради, порядку призначення членів наглядової ради комунального унітарного підприємства; про визначення кола питань, що належать до виключної компетенції наглядової ради комунального унітарного підприємства; про встановлення вимог до незалежних членів наглядової ради комунальних унітарних підприємств і господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать громаді;
- 14) визначення критеріїв відбору незалежного аудитора та критеріїв віднесення комунальних унітарних підприємств і господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать громаді, до таких,

фінансова звітність яких (у тому числі консолідована) підлягає обов'язковій перевірці незалежним аудитором, та затвердження порядку такої перевірки і порядку залучення незалежного аудитора;

15) надання згоди на організацію співробітництва громад, схвалення проекту договору про співробітництво та інших рішень, пов'язаних із здійсненням співробітництва громад;

16) надання дозволу на утворення органів самоорганізації населення; передачу їм частини власних повноважень ради громади або управи, частини майна або фінансів громади, прийняття рішень щодо припинення органів самоорганізації населення;

17) об'єднання в асоціації або вступ до асоціацій, інших форм добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування та про вихід з них;

18) схвалення угод (інших форм правочинів) щодо міжнародного співробітництва, у тому числі щодо єврорегіонального співробітництва, або іншої взаємодії громади (або населених пунктів на території громади) із міжнародними організаціями, проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги, громадами (населеними пунктами) або органами місцевого самоврядування інших держав.

3. У межах визначеної цим Законом сфери компетенції громади, рада громади може вирішувати будь-які питання місцевого значення, які не вилучені зі сфери її компетенції, або вирішення яких не належить до компетенції органів державної влади чи інших органів місцевого самоврядування.

4. Рада громади, як представницький орган, не має права приймати рішення щодо здійснення виконавських функцій та підміняти собою повноваження голови громади.

Стаття 40. Депутат ради громади

1. Повноваження депутата ради громади починаються з моменту офіційного оголошення відповідною територіальною виборчою комісією на сесії ради рішення про підсумки виборів та складення присяги депутата:

«Усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю, що буду вірно служити /назва громади/ та народові України, неухильно дотримуватися Конституції та законів України, охороняти права, свободи і законні інтереси жителів нашої громади, підтримувати добрий лад, порядок, свободу, рівність і справедливість». Наведений текст Присяги депутата ради громади може бути доповнено іншими положеннями в Статуті громади.

2. Присяга вважається складеною, якщо після її зачитування депутат скріплює Присягу своїм підписом. Підписаний текст Присяги зберігається радою громади безстроково.

3. Повноваження депутата ради громади закінчуються в день першої сесії ради нового скликання та можуть бути припинені достроково у випадках, передбачених законом. Рада громади невідкладно інформує відповідну територіальну виборчу комісію про дострокове припинення повноважень депутата ради.

4. Депутат ради представляє інтереси всієї громади, має всю повноту прав, що забезпечують його участь у діяльності ради громади та утворюваних нею органів, несе обов'язки перед виборцями, радою та її органами, виконує їх доручення.

5. Депутат, крім секретаря ради, повинен входити до складу однієї з постійних комісій ради.

6. Депутат ради зобов'язаний брати участь у роботі сесій ради громади, засідань постійної та інших комісій ради, до складу яких його обрано.

7. У разі пропуску депутатом ради протягом року більше половини пленарних засідань ради або засідань постійної комісії, невиконання ним без поважних причин рішень і доручень ради та її органів відповідна рада громади може звернутися до виборців з пропозицією про відкликання такого депутата у встановленому законом порядку.

8. В дні пленарних засідань, засідань постійних комісій ради громади, а також для здійснення депутатських повноважень в інших, передбачених законом випадках, депутату ради гарантується збереження місця роботи.

9. За рішенням ради громади депутатам ради може щомісяця і на рівних умовах за рахунок коштів бюджету громади виплачуватися компенсація за участь в пленарних засіданнях, засіданнях постійних, тимчасових контрольних комісій ради громади, здійснення функцій голови цих комісій, здійснення інших форм депутатських повноважень, визначених Регламентом ради громади а також відшкодуватися витрати, понесені під час здійснення депутатських повноважень.

10. Розмір компенсацій за здійснення депутатських повноважень, граничний розмір відшкодувань витрат, понесених під час здійснення депутатських повноважень, порядок здійснення цих виплат визначаються рішенням ради громади.

11. Депутат ради має право голосу з усіх питань, які розглядаються на сесіях ради, а також на засіданнях постійної та інших комісій ради, до складу яких його обрано.

12. Депутат ради має право звернутися із запитом до органів ради громади, голови громади, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, розташованих або зареєстрованих на території громади. Такий запит схвалюється радою громади у порядку, встановленому Регламентом ради громади.

13. Орган або посадова особа, до яких звернено запит, зобов'язані надати усну чи письмову відповідь на запит на сесії ради у строки і в порядку, встановлені радою громади відповідно до закону. За результатами розгляду відповіді на депутатський запит рада громади приймає рішення. Недодержання встановлених строків, ненадання, надання неповної або недостовірної інформації на запит депутата ради громади тягне за собою передбачену законом відповідальність.

14. Пропозиції і зауваження, висловлені депутатами на сесії ради, або передані в письмовій формі головуєчому на сесії, розглядаються радою чи за її дорученням постійними комісіями ради або надсилаються на розгляд підзвітним і

підконтрольним їй органам та посадовим особам, які зобов'язані розглянути ці пропозиції і зауваження у строки, встановлені радою громади, і про вжиті заходи повідомити депутатів та раді.

15. Депутат ради громади має право знайомитися з будь-якими документами, які зберігаються у відповідних органах місцевого самоврядування, та робити виписки, копіювання цих документів з урахуванням вимог законодавства про захист персональних даних.

16. Депутат місцевої ради зобов'язаний не рідше одного разу на рік звітувати про свою роботу перед виборцями у порядку, визначеному законом та прийнятими відповідно до нього статутом громади, рішенням районної чи обласної ради.

17. Депутат місцевої ради звітує про свою роботу під час проведення відкритої зустрічі у спосіб, що дає змогу виборцям поставити запитання, висловити зауваження та внести пропозиції.

18. Письмовий звіт депутата місцевої ради про свою роботу оприлюднюється на офіційному веб-сайті відповідної ради та розміщується у приміщенні відповідної ради не пізніше ніж за сім календарних днів до дня проведення відкритої зустрічі. Рада визначає орієнтовні строки проведення звітів депутатів місцевої ради перед виборцями.

19. Повноваження депутатів ради, порядок організації і гарантії депутатської діяльності визначаються Конституцією України, цим Законом та Законом України «Про статус депутатів місцевих рад».

Стаття 41. Сесія ради громади

1. Рада громади проводить свою роботу сесійно. Сесія складається з пленарних засідань ради, роботи постійних комісій та інших робочих органів ради. Засідання постійних комісій та інших робочих органів ради можуть за необхідності проводитись в міжсесійний період.

2. Перша сесія новообраної ради громади скликається відповідною територіальною виборчою комісією не пізніше як через два тижні після реєстрації новообраних депутатів ради в кількості, яка забезпечує повноважність складу ради відповідно до цього Закону.

3. Перше пленарне засідання першої сесії відкриває голова зазначеної територіальної виборчої комісії, який інформує раду про підсумки виборів депутатів, а також про підсумки виборів голови громади.

4. У разі якщо на час проведення першої сесії новообраний голова громади не зареєстрований відповідно до Виборчого кодексу України, про що на сесії ради інформує голова територіальної виборчої комісії, рада громади обирає зі свого складу тимчасову президію, в яку включаються по одному представнику від кожної депутатської фракції та групи.

5. До призначення на посаду секретаря ради громади, тимчасова президія виконує його повноваження, а її члени по черговою головуєть на засіданнях ради

громади у порядку, визначеному Регламентом ради громади. З моменту набуття повноважень голова громади головує на засіданнях ради громади.

6. Чергова сесія скликається в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал. За наявності питань, для яких законом встановлені інші строки розгляду, чергова сесія скликається в строк, визначений відповідним законом, але не частіше, ніж раз на місяць. Позачергова сесія ради скликається у випадку виникнення непередбачуваних обставин з метою забезпечення та/або захисту прав чи законних інтересів громади, окремих осіб, які перебувають на території такої громади, чи груп осіб.

7. Сесії ради відповідного скликання нумеруються наскрізно. У випадку проведення позачергової сесії, її номер доповнюється позначкою «позачергова».

8. Сесії ради громади скликаються головою громади. У разі нескликання головою громади сесії ради громади у встановлений строк, сесія скликається секретарем ради громади.

9. Рішення про скликання чергової сесії ради оприлюднюється на веб-сайті громади не пізніше як за 10 робочих днів до сесії, а у разі скликання позачергової сесії не пізніше як за день до відповідного пленарного засідання. Рішення про скликання сесії має містити час скликання, місце проведення та питання, які передбачається внести на розгляд ради. До рішення про скликання сесії додаються проекти актів з цих питань.

10. Сесія ради громади повинна бути скликана протягом двох тижнів за пропозицією постійної або тимчасової комісії ради.

11. Сесія ради громади повинна бути скликана за вимогою однієї третини депутатів від загального складу ради громади. Підписні листи, що включають місце і час проведення сесії, питання та проекти рішень що пропонуються до розгляду, подаються в секретаріат ради громади, який повідомляє депутатів ради громади про скликання сесії.

12. Сесію відкриває особа, яка її скликала – голова громади чи секретар ради громади. У разі скликання сесії на вимогу третини депутатів і неможливості або відмови голови громади чи секретаря ради громади відкрити сесію, сесія відкривається депутатом, визначеним депутатами, що ініціювали скликання ради громади. Сесія оголошується закритою головою на засіданні після вичерпання питань порядку денного. При відкритті та закритті сесії виконується Державний Гімн України.

13. На пленарних засіданнях сесії ради громади головує голова громади, а у разі його відсутності чи відмови головувати — секретар ради громади або депутат, визначений радою.

14. Пленарне засідання є повноважним, якщо в ньому бере участь більше половини депутатів від загального складу ради.

15. Пленарні засідання проводяться відкрито із забезпеченням відеотрансляції та права кожного бути присутнім на них в порядку, визначеному Статутом громади.

16. Право ініціювати питання на розгляд ради громади можуть голова громади (особа, що виконує його обов'язки), постійні комісії, депутати, громада у спосіб, передбачений Статутом громади або цим Законом.

17. Пропозиції щодо прийняття рішень, які відповідно до закону є регуляторними актами, вносяться з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

18. Протоколи пленарних засідань підписуються головуючим на засіданні та оприлюднюються на веб-сайті громади.

Стаття 42. Прийняття рішень радою громади

1. Рада громади у межах своєї компетенції приймає акти у формі рішень.

2. Рішення ради громади приймається відкритим поіменним голосуванням, крім випадків, передбачених цим законом, Статутом громади та Регламентом ради громади, в яких рішення приймаються таємним голосуванням, після його обговорення на пленарному засіданні більшістю від присутніх депутатів.

3. Якщо кількість голосів депутатів, що голосують за підтримку рішення та кількість голосів депутатів, які голосують проти підтримки цього рішення є однаковою, голова громади може брати участь у голосуванні і його голос має вирішальне значення.

4. Результати поіменного голосування оприлюднюються на веб-сайті громади в день голосування, підлягають обов'язковому оприлюдненню в Єдиному державному реєстрі актів місцевого самоврядування, є невід'ємною частиною протоколу пленарного засідання і зберігаються протягом необмеженого строку.

5. Голова громади протягом трьох робочих днів з дати отримання ним рішення ради громади (без урахування перебування голови громади у відрядженні, відпустці, а також строку тимчасової непрацездатності) підписує його або повертає раді громади із обґрунтованими зауваженнями.

6. Секретар ради громади скликає сесію ради громади для повторного розгляду рішення із зауваженнями голови громади на дату не пізніше, ніж десять днів з дня отримання зауважень голови громади.

7. Рада громади приймає зауваження голови громади без змін більшістю від присутніх на засіданні або відхиляє зауваження і підтверджує попереднє рішення більшістю від загального складу ради громади. Таке рішення ради громади невідкладно підписується головою громади, а у разі його відсутності або відмови, секретарем ради громади і набирає чинності у порядку, визначеному цим Законом.

Стаття 43. Секретар ради громади

1. Секретар ради громади обирається радою громади з числа її депутатів на строк повноважень ради за пропозицією голови громади. Секретар ради громади працює в раді на постійній основі.

2. Пропозиція щодо кандидатури секретаря ради громади може вноситися на розгляд ради більш ніж половиною депутатів від її загального складу виключно у разі, якщо:

1) рада громади не підтримала кандидатуру на посаду секретаря ради громади, запропоновану головою громади;

2) протягом 30 днів з дня початку повноважень голови громади, ним не внесено кандидатуру на посаду секретаря ради громади;

3) на наступній черговій сесії після виникнення вакансії секретаря ради громади у зв'язку з достроковим припиненням його повноважень голова громади не вніс на розгляд ради кандидатуру на посаду секретаря ради громади.

3. У разі якщо рада громади не підтримала кандидатуру, внесену на її розгляд не менш як половиною депутатів від її загального складу згідно з пунктом 2 цієї частини, наступну пропозицію щодо кандидатури секретаря ради громади вносить голова громади.

4. Секретар ради громади:

1) скликає сесії ради громади у випадках, передбачених цим законом;

2) повідомляє депутатам і оприлюднює на веб-сайті громади та в інший доступний для жителів спосіб інформацію про час і місце проведення сесії ради, питання, які передбачається внести на розгляд ради;

3) веде засідання ради громади у разі тимчасової відсутності голови громади або дострокового припинення ним повноважень;

4) підписує рішення ради громади у разі дострокового припинення повноважень голови громади, а також в інших випадках, визначених цим законом;

5) організовує роботу ради громади, підготовку сесій ради, питань, що виносяться на розгляд ради;

6) забезпечує в порядку, визначеному Регламентом ради громади, оприлюднення на веб-сайті громади визначеної цим законом інформації, що стосується скликань сесій, діяльності ради громади та її органів, проектів рішень ради та її органів відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» та інших законів;

7) керує діяльністю секретаріату ради громади;

8) забезпечує своєчасне доведення рішень ради до виконавців і жителів громади, організовує контроль за їх виконанням, забезпечує оприлюднення рішень ради відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», забезпечує офіційне оприлюднення рішень ради, які відповідно до закону є регуляторними актами, а також документів, підготовлених у процесі здійснення радою регуляторної діяльності, та інформації про здійснення радою регуляторної діяльності;

9) координує діяльність постійних та інших комісій ради громади, дає їм доручення, сприяє організації виконання їх рекомендацій;

- 10) сприяє депутатам ради громади у здійсненні їх повноважень;
- 11) забезпечує зберігання офіційних документів ради громади, забезпечує доступ до них осіб, яким це право надано у встановленому порядку;
- 12) вирішує за дорученням ради громади інші питання, пов'язані з діяльністю ради громади.

5. Повноваження секретаря ради громади можуть бути достроково припинені за рішенням, прийнятим більшістю від загального складу ради громади за поданням голови громади або третини депутатів від загального складу ради громади. Інші підстави припинення повноважень секретаря ради громади як виборної посадової особи місцевого самоврядування визначаються цим законом.

Стаття 44. Постійні комісії ради громади

1. Постійні комісії ради громади є органами ради громади які вивчають, проводять попередній розгляд і підготовку питань, які належать до їх відання, а також здійснюють контроль за виконанням рішень ради її виконавчим органом з питань, які належать до їх відання.

2. Постійні комісії обираються радою з числа її депутатів на строк повноважень ради у складі голови і членів комісії. Постійні комісії є підзвітними раді та відповідальними перед нею.

3. Перелік, функціональна спрямованість та склад постійних комісій ради визначається Положенням про постійні комісії ради громади, яке ухвалюється не пізніше як на другій сесії ради. Рада може вносити зміни до Положення про постійні комісії.

4. Постійні комісії попередньо розглядають проекти стратегічних документів, програм соціально-економічного і культурного розвитку, цільових програм, бюджету громади, звіти про виконання відповідних програм та бюджету, вивчають питання, віднесені до сфер компетенції відповідної ради та готують пропозиції з цих питань, розробляють проекти рішень ради та готують висновки з цих питань, виступають на сесіях ради з доповідями і співдоповідями.

5. Рекомендації постійних комісій підлягають обов'язковому розгляду виконавчим органом та його структурними підрозділами. Про результати розгляду та вжиті заходи повинно бути повідомлено комісіям у встановлений ними строк.

6. Постійні комісії у питаннях, які належать до їх відання, та в порядку, визначеному законом, мають право отримувати від керівників органів, підприємств, установ, організацій та їх відокремлених структурних підрозділів необхідні матеріали і документи.

7. Засідання постійної комісії є повноважним, якщо в ньому бере участь більше половини депутатів від загального складу комісії. Засідання постійної комісії проводяться відкрито з обов'язковим забезпеченням відеотрансляції.

8. Комісії приймають рішення більшістю від присутніх на засіданні. За нововиявленими обставинами рішення комісії може бути змінено більшістю від

загального складу комісії. Рішення комісії оформляється протоколом. Інші питання організації діяльності постійних комісій вирішуються відповідною комісією з урахуванням положень Регламенту ради громади.

9. Інформація про час, дату, порядок денний засідань постійних комісій оприлюднюється на веб-сайті громади:

1) у випадку проведення засідання у міжсесійний період, не менш ніж за 3 дні до засідання;

2) у випадку проведення засідання у сесійний період або для розгляду питань, що виносяться на позачергову сесію ради, не менш ніж за добу до засідання.

Стаття 45. Тимчасові контрольні комісії ради громади

1. Для здійснення контролю з конкретно визначених радою питань, що належать до сфери компетенції місцевого самоврядування, рада громади може утворювати тимчасові контрольні комісії ради. Рішення ради про створення такої комісії ради має містити її назву, завдання, персональний склад комісії та її голову.

2. Тимчасові контрольні комісії утворюються з-поміж депутатів відповідної ради у кількості не менш ніж 5 депутатів з рівним представництвом депутатських фракцій та груп.

3. У випадку, якщо депутатська фракція (група) не подала своїх представників до складу тимчасової контрольної комісії у визначений радою громади термін, відповідну комісію може бути створено без представників цієї фракції (групи).

4. Депутати, які входять до складу тимчасової контрольної комісії, та залучені комісією для участі в її роботі особи не повинні розголошувати інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з її роботою, до моменту оприлюднення результатів роботи комісії на пленарному засіданні відповідної ради.

5. Тимчасові контрольні комісії подають на розгляд ради звіти і пропозиції у строк встановлений радою, але не пізніше ніж через 6 місяців після створення комісії чи рішення ради про продовження її діяльності. Такі звіти і пропозиції оприлюднюються на веб-сайті громади протягом 5 робочих днів після розгляду радою.

6. За результатами звіту тимчасової контрольної комісії рада приймає рішення щодо результатів її роботи або продовження діяльності комісії.

7. Повноваження комісії припиняються з моменту прийняття радою остаточного рішення щодо результатів роботи комісії, у разі, якщо при розгляді звіту комісії не було прийнято рішення про продовження її діяльності та у разі припинення повноважень ради, яка створила комісію.

Стаття 46. Секретаріат ради громади

1. Для забезпечення діяльності ради громади як представницького органу утворюється секретаріат ради громади, який підпорядковується секретарю ради громади.

2. Секретаріат ради громади здійснює організаційне, документальне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності ради громади, її комісій, депутатських фракцій та депутатів ради громади, інформаційний обмін між радою громади та районними у місті радами (у разі їх утворення).

3. Організаційна структура, гранична чисельність працівників та інші питання організації роботи секретаріату ради громади визначаються радою громади за поданням голови громади.

4. Секретаріат ради громади очолює керівник секретаріату ради громади.

5. Керівник секретаріату ради громади:

1) організовує роботу секретаріату ради громади;

2) організовує та контролює виконання секретаріатом ради громади Конституції та законів України, обов'язкових до виконання органами місцевого самоврядування інших актів законодавства, а також актів ради громади та голови громади, звітує про їх виконання;

3) готує та подає секретарю ради громади для затвердження плани роботи секретаріату ради, звітує про їх виконання;

4) забезпечує реалізацію державної політики стосовно доступу до інформації та захисту персональних даних у секретаріаті ради громади, контроль за їх збереженням та обігом в секретаріаті ради громади;

5) у межах повноважень, передбачених законом, дає обов'язкові для виконання працівниками секретаріату ради громади доручення.

6. Повноваження керівника секретаріату ради громади у разі його відсутності виконує службовець секретаріату, визначений секретарем ради громади.

Стаття 47. Виборні посадові особи місцевого самоврядування

1. Виборні посадові особи місцевого самоврядування набувають та припиняють повноваження відповідно до цього Закону, Виборчого кодексу України та Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

2. Загальними підставами для дострокового припинення повноважень осіб, що займають виборні посади в органах місцевого самоврядування є:

1) звернення особи з особистою заявою про дострокове складення повноважень;

2) припинення особою громадянства України або виїзд на постійне проживання за межі України;

3) наявність громадянства іншої держави;

4) набрання законної сили щодо особи обвинувального вироку суду за вчинення умисного злочину, який передбачає обмеження або позбавлення волі або санкцію у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;

5) набрання законної сили рішенням суду про притягнення особи до відповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією, яким накладено стягнення у виді позбавлення права займати посади або займатися діяльністю, що пов'язана з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

- 6) набрання законної сили рішенням суду про визнання особи недієздатною, безвісно відсутньою чи оголошення померлою;
- 7) смерть особи.

Інші підстави дострокового припинення повноважень виборних посадових осіб органів місцевого самоврядування визначаються цим Законом.

3. Повноваження особи, яка займає виборну посаду в органах місцевого самоврядування припиняються достроково, а відповідна особа звільняється з посади:

- 1) з підстави, зазначеної у пункті 1 частини другої цієї статті, — з дня прийняття радою громади рішення, яким береться до відома зазначений факт;
- 2) з підстав, зазначених пунктами 2-6 частини другої цієї статті, — з дня, наступного за днем одержання радою громади копії акту компетентного органу, яким встановлено відповідний факт або набуло чинності рішення про притягнення особи до відповідальності / застосування покарання, без прийняття рішення радою;
- 3) з підстави, зазначеної у пункті 7 частини другої цієї статті, — з дня смерті, засвідченої свідоцтвом про смерть;
- 4) для виборних посадових осіб щодо яких рішення про дострокове припинення повноважень згідно з цим Законом може бути прийнято радою громади, - з дня прийняття радою відповідного рішення;
- 5) у випадках, передбачених Законом України «Про військово-цивільні адміністрації» для посад органів місцевого самоврядування громади — з дня призначення керівника військово-цивільної адміністрації населених пунктів, території яких увійшли до складу громади.

4. Дострокове припинення повноважень секретаря ради громади за рішенням відповідної ради або у разі звернення до ради з особистою заявою про складення повноважень не має наслідком припинення ним повноважень депутата відповідної ради.

5. Припинення повноважень депутата місцевої ради має наслідком припинення повноважень за виборною посадою в місцевій раді, яку займає така особа.

6. Якщо виборна посада передбачає роботу на постійній основі, особа звільняється з цієї посади з дня припинення повноважень.

Стаття 48. Підзвітність і відповідальність органів і посадових осіб перед громадами

1. Органи та посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед громадами.

2. Органи та посадові особи громади періодично, але не менш як два рази на рік, інформують жителів громади про виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку, місцевого бюджету, з інших питань місцевого значення, звітують перед громадами про свою діяльність у порядку, визначеному законом та прийнятими відповідно до нього статутом громади, рішенням ради громади.

РОЗДІЛ 5. ГОЛОВА, ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ГРОМАДИ, УПРАВА ГРОМАДИ

Стаття 49. Голова громади

1. Голова є найвищою посадовою особою громади.

0. Голова громади обирається громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

3. Голова громади очолює управу громади та головує на засіданнях ради громади.

4. Строк повноважень голови громади, обраного на чергових місцевих виборах, становить п'ять років.

5. Повноваження голови громади починаються з моменту оголошення відповідною виборчою комісією рішення щодо його обрання та реєстрації на пленарному засіданні ради громади та складення Присяги голови громади такого змісту: «Я, /ім'я, по-батькові, прізвище/, обраний головою /назва громади/ на Конституції України своїм словом, честю і добрим іменем присягаю /назва громади/, що, виконуючи вашу волю, буду вірно виконувати Статут громади і рішення ради, дотримуючись Конституції та законів України, буду, скільки лиш стане моїх сил і хисту, служити громаді, підтримувати добрий лад, порядок, свободу, рівність і справедливість». Наведений текст Присяги голови громади може бути доповнено іншими положеннями в Статуті громади. Присяга вважається складеною, якщо після її зачитування новообраний голова громади скріплює Присягу своїм підписом. Підписаний текст Присяги зберігається радою громади безстроково.

6. Голова громади підзвітний, підконтрольний і відповідальний перед громадою, підзвітний та підконтрольний перед радою громади.

7. Голова громади зобов'язаний звітувати про свою роботу перед громадою не менше двох разів на рік у порядку, визначеному законом та статутом громади.

8. Голова звітує перед громадою під час проведення відкритої зустрічі у спосіб, що дає змогу жителям поставити запитання, висловити зауваження та внести пропозиції. Письмовий звіт голови громади про свою роботу оприлюднюється на офіційному веб-сайті ради та розміщується у приміщенні ради не пізніше ніж за сім календарних днів до дня проведення відкритої зустрічі.

9. Голова громади зобов'язаний прозвітувати перед радою про роботу виконавчих органів ради на вимогу не менше половини депутатів відповідної ради у визначений ними строк, але не раніше наступної чергової сесії.

10. Голова громади протягом місяця після подання виконавчим органом до ради громади річного звіту про виконання місцевого бюджету громади, представляє на сесії ради у порядку, визначеному Статутом громади, річний звіт про свою роботу та роботу виконавчого органу, виконання ключових показників, вказаних в Стратегії сталого розвитку громади та програмі соціально-економічного та культурного розвитку для відповідного бюджетного року, виконання бюджету громади.

11. На вимогу не менше третини депутатів від загального складу ради громади голова громади зобов'язаний прозвітувати перед радою громади про роботу управи громади у визначений радою громади термін та з визначених радою питань.

12. Повноваження голови громади закінчуються в момент відкриття першої сесії ради громади, обраної на наступних чергових місцевих виборах, або, якщо рада не обрана, з моменту вступу на посаду голови громади іншої особи, обраної на наступних місцевих виборах, крім випадків дострокового припинення повноважень голови громади відповідно до цього Закону.

13. Повноваження голови громади можуть бути припинені достроково:

- 1) згідно із загальними підставами дострокового припинення повноважень виборних посадових осіб місцевого самоврядування;
- 2) за результатами місцевого референдуму про дострокове припинення повноважень голови громади, - з дня оголошення результатів такого референдуму;
- 3) у інших випадках, передбачених законом.

14. Рішення про проведення місцевого референдуму щодо дострокового припинення повноважень голови громади може бути прийнято:

- 1) за результатами визнання незадовільним річного звіту голови громади або висловлення недовіри більшістю депутатів від загального складу депутатів ради громади;
- 2) на вимогу жителів громади в порядку, встановленому Законом України «Про місцевий референдум».

15. Рішення про проведення місцевого референдуму щодо дострокового припинення повноважень голови громади не може бути прийняте радою громади раніше ніж через рік з дня початку повноважень відповідного голови громади та пізніше, ніж за рік до дня наступних чергових виборів.

16. У випадку, якщо за результатами місцевого референдуму щодо дострокового припинення повноважень голови громади не прийнято рішення про дострокове припинення його повноважень, повноваження ради громади припиняються з дня оголошення результатів референдуму.

17. У разі дострокового припинення повноважень голови громади, повноваження голови громади до обрання голови громади здійснює перший заступник, а в частині головувань на засіданнях ради громади — секретар ради громади, крім випадків припинення повноважень голови громади відповідно до Закону України «Про військово-цивільні адміністрації», коли повноваження голови громади можуть бути тимчасово покладені на керівника відповідної військово-цивільної адміністрації.

18. У разі тимчасової, понад два тижні неможливості голови громади та усіх заступників голови громади виконувати свої обов'язки у разі хвороби, повної або часткової втрати працездатності, відсторонення їх у встановлений законом спосіб від виконання своїх обов'язків, рада громади більшістю голосів від загального складу ради визначає особу, яка тимчасово буде виконувати обов'язки голови громади.

Стаття 50. Повноваження голови громади

1. Голова громади у межах своєї компетенції:

- 1) представляє громаду у відносинах з юридичними і фізичними особами;
- 2) скликає сесії, ініціює питання на розгляд сесії, головує на пленарних засіданнях та підписує рішення ради громади;
- 3) визначає порядок організації діяльності управи громади та очолює управу;
- 4) вносить до ради громади пропозиції щодо структури та граничної чисельності працівників управи;
- 5) затверджує штатний розпис управи в межах граничної чисельності працівників управи;
- 6) вносить до ради громади пропозиції щодо кандидатур на посади секретаря ради громади та старост;
- 7) призначає за погодженням з радою громади на посаду першого заступника голови громади, призначає заступників голови громади, керівників структурних підрозділів управи; звільняє їх з посад;
- 8) призначає на посади та звільняє з посад керівників комунальних юридичних осіб, крім випадків, встановлених законами України;
- 9) забезпечує виконання рішень місцевого референдуму, ради громади та власних рішень;
- 10) від імені громади розпоряджається бюджетними коштами, використовує їх лише за призначеннями, визначеними радою громади;
- 11) укладає договори, інші правочини від імені громади;
- 12) забезпечує здійснення у межах, наданих законом делегованих державою повноважень на відповідній території, додержання Конституції та законів України, виконання актів Президента України та відповідних органів виконавчої влади;
- 13) звертається до уповноваженого органу або суду з оскарженням актів центрального органу із забезпечення законності, що суперечать Конституції, цьому Закону та іншим актам законодавства України.

Стаття 51. Акти голови громади

1. Голова громади на реалізацію своїх повноважень розпорядження.

2. Порядок підготовки та оприлюднення розпоряджень голови громади визначається головою громади з урахуванням вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Стаття 52. Перший заступник, заступники голови громади

1. Перший заступник, заступники голови громади призначаються на посади головою громади на строк повноважень голови громади.

2. Перший заступник голови громади здійснює повноваження голови громади у разі тимчасової відсутності голови громади (перебування у відпустці, відрадянності та у випадку тимчасової непрацездатності), окрім повноважень, які виконує секретар ради громади згідно цього Закону та інших випадків, передбачених цим Законом.

3. У разі відсутності першого заступника голови громади, повноваження голови громади здійснює заступник, на якого головою громади або його першим заступником покладені відповідні обов'язки з урахуванням обмежень, визначених у частині 2 цієї статті.

4. Перший заступник, заступники голови громади:

- 1) координують діяльність структурних підрозділів управи громади у визначених сферах;
- 2) вирішують за дорученням голови громади інші питання місцевого самоврядування, віднесені до компетенції управи громади;
- 3) підзвітні та підконтрольні голові громади, відповідальні перед ним.

5. Розподіл повноважень між першим заступником та заступниками голови громади здійснюється головою громади. На одного з заступників голови громади покладаються обов'язки координації забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків.

Стаття 53. Управа

1. Для забезпечення виконання своїх рішень та здійснення місцевого самоврядування на відповідній території, виконання делегованих повноважень голова громади формує управу у порядку, встановленому цим Законом.

2. Управа є підконтрольною і підзвітною голові громади та раді громади. Організаційна структура управи та гранична чисельність її працівників затверджується головою громади.

3. Повноваження управи визначаються в межах сфери компетенції громади. Управа забезпечує підготовку та реалізацію Стратегії сталого розвитку громади, інших стратегічних документів з розвитку громади, програм соціально-економічного та культурного розвитку, інших цільових програм ради громади, рішень ради громади та є інші виконавські функції під час здійснення місцевого самоврядування на відповідній території.

4. Організаційне (апаратне) керівництво управою здійснює керуючий справами. Керуючий справами призначається на посаду головою громади за результатами конкурсу у порядку, визначеному законодавством.

5. Для керуючого справами, крім вимог, передбачених Законом України «Про службу в органах місцевого самоврядування», встановлюються вимоги до стажу служби в органах місцевого самоврядування або державної служби не менше трьох років.

6. Керуючий справами:

- 1) організовує та координує роботу управи громади;
- 2) організовує та контролює виконання управою Конституції та законів України, обов'язкових до виконання органами місцевого самоврядування інших актів законодавства, а також актів ради громади та голови громади;

3) готує та подає голові громади для затвердження план роботи управи, звітує про їх виконання голові громади;

4) забезпечує реалізацію державної політики стосовно доступу до інформації та захисту персональних даних штатних працівників управи, контроль за їх збереженням та обігом;

5) у межах своїх повноважень запитує та одержує в установленому порядку від державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій в Україні та за її межами безоплатно інформацію, документи і матеріали, а від органів державної статистики – статистичну інформацію, необхідну для виконання покладених на виконавчий орган ради громади завдань;

6) подає голові громади пропозиції щодо організаційної структури та штатного розпису управи;

7) є керівником служби місцевого самоврядування, призначає та звільняє посадових осіб місцевого самоврядування (крім посадових осіб місцевого самоврядування, яких призначає та звільняє голова громади), приймає на роботу та звільняє з роботи у порядку, передбаченому законодавством про працю працівників управи, приймає рішення щодо їх заохочення, притягнення до дисциплінарної відповідальності;

8) забезпечує в установленому порядку організацію підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації посадових осіб та працівників управи;

9) у межах повноважень, передбачених законом, дає обов'язкові доручення для виконання працівниками управи;

10) з питань, що належать до його повноважень, видає **накази** організаційно-розпорядчого характеру та контролює їх виконання;

11) вносить подання голові громади щодо представлення в установленому порядку працівників управи до відзначення нагородами;

7. У разі тривалої відсутності управителя (відпустки, тимчасова непрацездатність тощо) його повноваження здійснюються головою громади одноособово.

8. Акти структурних підрозділів управи у межах сфер їхньої компетенції видаються у формі **наказів керівників таких підрозділів**.

9. Порядок видання актів посадовими особами місцевого самоврядування, які діють як одноособовий регуляторний орган, визначаються з урахуванням приписів відповідних галузевих законів.

Стаття 54. Старостинські округи

1. На території громади можуть утворюватись старостинські округи. Старостинський округ є частиною території громади, визначеною з метою забезпечення додаткового представництва інтересів жителів цієї території.

Старостинський округ може включати один або декілька населених пунктів, окрім адміністративного центру громади. Утворення, ліквідація, визначення та зміна території старостинських округів на території громади здійснюється рішенням ради громади.

2. На території міста можуть утворюватись райони в місті відповідно до Закону України «Про адміністративно-територіальний Устрій України».

3. Рішення про створення, найменування, перетворення, ліквідацію, встановлення та зміну меж районів в містах на території громади приймається радою громади на основі дослідження історичних, географічних, культурних, соціально–економічних та інших особливостей цих територій з урахуванням:

- 1) кількості жителів відповідної території та їх пропозицій, сформованих за результатами громадських слухань;
- 2) природних утворень (річки, озера, гори, яри тощо), крайніх меж вулично–дорожньої мережі (вулиці, провулки, проспекти, площі);
- 3) планувальної структури міської території та типології забудови, яка притаманна місту або його частині;
- 4) наявності територій для будівництва необхідної жителям такої території соціальної інфраструктури;
- 5) спроможності забезпечення належного рівня надання публічних послуг з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури.

4. Питання організації управління районами в містах належить до компетенції ради громади.

Стаття 55. Староста

1. Староста старостинського округу затверджується радою громади на строк її повноважень за пропозицією голови громади, що вноситься за результатами консультацій з громадськістю в формах визначених Статутом громади, проведеного у межах відповідного старостинського округу.

2. Староста працює у раді громади на постійній основі і не може суміщати свою службову діяльність з іншою роботою, у тому числі на громадських засадах (за винятком викладацької, наукової та творчої у позаробочий час), займатися підприємницькою діяльністю, отримувати від цього прибуток, якщо інше не передбачено законом.

3. Рада громади затверджує Положення про старосту, яким визначається порядок організації його роботи.

4. Староста:

1) взаємодіє з виконавчим органом ради громади щодо питань старостинського округу;

2) бере участь у пленарних засіданнях ради громади та засіданнях її постійних комісій з правом дорадчого голосу;

3) має право на гарантований виступ на пленарних засіданнях ради громади, засіданнях її постійних комісій з питань, що стосуються інтересів жителів відповідного старостинського округу;

4) сприяє жителям відповідного старостинського округу у підготовці документів, що подаються до органів місцевого самоврядування та відповідних органів виконавчої влади;

5) за рішенням органу місцевого самоврядування може виконувати окремі завдання адміністратора центру надання адміністративних послуг, у разі утворення даного центру;

6) бере участь в організації виконання рішень ради громади, її виконавчого органу, розпоряджень голови громади на території відповідного старостинського округу та у здійсненні контролю за їх виконанням;

7) бере участь у підготовці проекту місцевого бюджету в частині фінансування програм, що реалізуються на території відповідного старостинського округу;

8) вносить пропозиції до виконавчого органу ради громади з питань їх діяльності на території відповідного старостинського округу та діяльності підприємств, установ, організацій комунальної власності та їх посадових осіб;

9) бере участь у підготовці проектів рішень ради громади, що стосуються майна комунальної власності, розташованого на території відповідного старостинського округу;

10) бере участь у здійсненні контролю за використанням об'єктів комунальної власності, розташованих на території відповідного старостинського округу;

11) бере участь у здійсненні контролю за станом благоустрою населених пунктів в межах відповідного старостинського округу та інформує голову громади про його результати;

12) отримує від виконавчого органу ради громади, підприємств, установ, організацій комунальної власності та їх посадових осіб інформацію, документи і матеріали, необхідні для здійснення наданих йому повноважень;

13) сприяє утворенню та діяльності органів самоорганізації населення, організації та проведенню загальних зборів, громадських слухань та інших форм залучення жителів у вирішенні питань місцевого значення у відповідному старостинському окрузі;

14) здійснює інші повноваження, визначені цим та іншими законами.

5. При здійсненні наданих повноважень староста є відповідальний і підзвітний раді громади та підконтрольний голові громади. Староста не рідше одного разу на рік звітує про свою роботу перед радою громади, а на вимогу не менш як третини депутатів – у визначений радою громади термін.

6. Староста зобов'язаний не рідше одного разу на рік звітувати про свою роботу на відкритій зустрічі перед жителями відповідного старостинського округу.

7. Повноваження старости можуть бути достроково припинені за рішенням ради громади а також згідно загальних підстав дострокового припинення повноважень виборних посадових осіб місцевого самоврядування.

Стаття 56. Рада старост

1. Рада старост є колегіальним дорадчим органом при голові громади, який може утворюватися головою громади з метою узгодження позицій старост щодо проектів рішень ради громади, що безпосередньо стосуються відповідних старостинських округів.

2. Формою роботи Ради старост є засідання, що проводяться у разі потреби. Рішення Ради старост оформлюються протоколом.

3. Організаційну підтримку засідань Ради старост забезпечує управа.

4. Інші питання організації роботи Ради старост визначаються Положенням про старосту.

РОЗДІЛ 6. МАЙНО ГРОМАДИ. УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ГРОМАДИ

Стаття 57. Майно громади

1. Громаді належать на праві власності рухоме і нерухоме майно, земля, природні ресурси, доходи бюджету громади, інші кошти, результати інтелектуальної, творчої діяльності, інші об'єкти права інтелектуальної власності, цінні папери, а також інше майно, визначене відповідно до закону як об'єкти права власності громади.

2. Від імені та в інтересах громади рада громади або уповноважена нею управа відповідно до закону:

1) виконує функції засновника (учасника) юридичної особи, утвореної за рішенням ради громади;

2) здійснює правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконує усі правочини, може передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, визначати умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування чи оренду, здійснювати визначені законом правочини в рамках державно-приватного партнерства.

3. Підставою для набуття громадою права власності є передача майна громадам безоплатно державою, іншими суб'єктами права власності, створення, придбання майна в порядку, встановленому законодавством.

4. Громади у порядку, встановленому законодавством, можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти права власності громади, а також кошти бюджетів громад для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, установ та організацій і створювати для цього відповідні органи і служби.

5. Доцільність, порядок та умови відчуження об'єктів права власності громади визначаються безпосередньо громадою або радою громади від її імені.

6. Правочини з об'єктами права власності громади, не повинні ослаблювати матеріально-фінансових основ громади, зменшувати обсяг та погіршувати умови надання послуг населенню.

7. Право власності громади захищається законом на рівних умовах з правами власності інших суб'єктів. Об'єкти права власності не можуть бути вилучені у громад і передані іншим суб'єктам права власності без відповідного рішення громади, за винятком випадків, передбачених законом.

10. Громада:

1) вносить обов'язкові до розгляду пропозиції про передачу або продаж у власність відповідних громад майнових комплексів підприємств, установ та організацій, їх структурних підрозділів та інших об'єктів, що належать до державної власності, якщо вони мають важливе значення для забезпечення комунально-побутових і соціально-культурних потреб громади;

2) має право на переважне придбання у власність приміщень, споруд, інших об'єктів, розташованих на відповідній території, якщо вони можуть бути використані для забезпечення потреб громади;

3) може мати об'єкти власності громад за межами території громади.

Стаття 58. Реєстр об'єктів права власності громади

1. Реєстр об'єктів права власності громади веде управа громади.

2. У Реєстрі об'єктів права власності громади зазначаються суб'єкти, яким об'єкти права власності передані в управління, а також завдання та умови здійснення функцій з управління цими правами.

3. Реєстр об'єктів права власності громади оприлюднюється на веб-порталі громади.

4. Фізичні особи – громадяни України, юридичні особи, створені за законодавством України, державні органи, органи місцевого самоврядування в Україні мають право на отримання публічної інформації про комунальне майно в порядку і з підстав, передбачених Законом України «Про доступ до публічної інформації».

Стаття 59. Управління об'єктами права власності громади

1. Управління об'єктами права власності громади здійснюється громадою та уповноваженими нею суб'єктами з метою їх ефективного використання і

розпорядження відповідно до законодавства України для задоволення потреб жителів громади.

2. Управління майном громади, яке використовується для підприємницької діяльності, здійснюється також з метою забезпечення стабільних доходів бюджету громади.

3. Об'єктами права власності громади, управління якими здійснюється відповідно до цього закону, є:

- 1) майно комунальних підприємств, установ, організацій (надалі – комунальні організації), закріплене за ними на праві uzufructu чи іншого речового права на чуже майно;
- 2) майно комунальних підприємств, установ та організацій, які перебувають у процесі приватизації;
- 3) майно громади, що передане у користування згідно з договорами оренди, концесії, інших цивільно-правових договорів;
- 4) акції (частки, паї), що належать громадам у статутних капіталах господарських товариств (надалі – комунальні корпоративні права);
- 5) житловий фонд, переданий державою у власність громади;
- 6) інше майно, у тому числі майнові права, що належить громаді.

Стаття 60. Суб'єкти управління об'єктами права власності громади

1. Управління об'єктами права власності громади здійснюють:

- 1) громада;
- 2) рада громади;
- 3) голова громади;
- 4) управа громади;
- 5) районні, обласні ради у разі делегування їм повноважень з управління об'єктами права спільної власності громад;
- 6) керівник (виконавчий орган), інший орган управління комунальної юридичної особи у межах повноважень, визначених договором і законом;
- 7) фізичні та юридичні особи у разі передачі їм об'єктів власності громади в оренду чи концесію відповідно до закону або договору;
- 8) уповноважені особи щодо управління корпоративними правами громади.

Стаття 61. Повноваження голови громади щодо управління об'єктами права власності громади

1. Голова громади здійснює управління об'єктами права власності громади, зокрема:

- 1) веде баланс видатків і надходжень майна, у тому числі майнових прав, і подають переліки такого майна на затвердження рад громади;
- 2) встановлює для комунальних підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідних громад (надалі - комунальні юридичні особи), розмір частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до бюджету громади;
- 3) щороку заслуховує звіти про роботу керівників юридичних осіб громади;
- 4) готує і вносить на розгляд ради пропозиції щодо порядку, строків та умов відчуження комунального майна, переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають відчуженню;
- 5) організує виконання програм щодо управління власністю громади, затверджених радою громади; подає раді письмові звіти про результати їх виконання, звіти про оцінку майна, що набувається та відчужується та результати відчуження майна громади.

Стаття 62. Повноваження управи громади щодо управління об'єктами права власності громади

1. Управа громади виконує повноваження щодо управління об'єктами права власності громади, визначених радою громади і головою громади відповідно до цього Закону, інших законодавчих актів.

Стаття 63. Передача в управління об'єктів права власності громади на підставі договору

1. Передача об'єкту права власності громади суб'єкту управління здійснюється на підставі договору головою громади за пропозицією управи і оформляється актом приймання-передачі.

3. Право на управління об'єктом права власності громади у суб'єкта управління об'єктом комунальної власності виникає з моменту передачі цього об'єкту, якщо інші не передбачено договором.

4. Уповноважена особа зобов'язана у встановленому порядку погоджувати з головою громади позицію під час розгляду загальними зборами питань щодо розподілу прибутку господарського товариства, реорганізації та ліквідації господарського товариства, внесення змін і доповнень до установчих документів, створення дочірніх підприємств, укладання господарським товариством договорів про створення інших юридичних осіб, розпорядження майном товариства (відчуження, застава, узуфрукт, оренда), якщо балансова вартість майна перевищує 10 відсотків чистих активів товариства, емісії цінних паперів товариства та інші питання, визначені договором доручення.

5. Уповноважена особа голосує на загальних зборах акціонерів (учасників) товариства в межах повноважень, визначених чотвертою цією статтю та договором доручення.

6. Уповноважені особи з управління комунальними корпоративними правами несуть відповідальність за недобросовісне здійснення своїх функцій в інтересах громади згідно з законодавством.

7. Керівники комунальних юридичних осіб після закінчення фінансового року надають управі фінансову звітність згідно з договором і чинним законодавством.

8. Контроль за виконанням умов договору здійснюється управою громади.

Стаття 64. Обмеження щодо розпорядження корпоративними правами громади

1. Корпоративні права громади не можуть передаватися будь-яким органам, підприємствам, установам та організаціям для формування їхніх статутних фондів, крім передачі згідно з рішенням ради громади до статутного капіталу юридичної особи, створеної на основі спільної комунальної власності відповідно до закону.

2. Комунальні корпоративні права, що передані у управління уповноваженій особі, не можуть бути відчужені уповноваженою особою, на них не може бути звернено стягнення за зобов'язаннями уповноваженої особи.

Стаття 65. Визначення вартості об'єкта права комунальної власності і використання дивідендів, нарахованих на корпоративні права громади

1. Вартість об'єктів управління права комунальної вартості визначається відповідно до законодавства.

2. Частина прибутку (дивіденди), яка нарахована на корпоративні права громади, перераховується до бюджету громади.

Стаття 66. Контроль за виконанням повноважень з управління об'єктами права комунальної власності

1. Контроль за виконанням повноважень з управління об'єктами права власності громади здійснюється радою громади, головою громади, її управою відповідно до цього Закону та в порядку, встановленому радою громади.

Стаття 67. Особливості управління об'єктами права комунальної власності в містах Києві та Севастополі

Управління об'єктами права комунальної власності в містах Києві та Севастополі здійснюється відповідно до цього Закону, інших законів, що визначають особливості здійснення місцевого самоврядування у містах Києві і Севастополі.

РОЗДІЛ 7. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ СПІЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ГРОМАД

Стаття 68. Поняття і підстави виникнення спільної власності громад

1. Майно, що одночасно перебуває у власності двох чи більше громад (співвласників), належить їм на праві спільної власності.

2. Майно, передане в управління районних чи обласних ради або уповноважених ними органам, а також набуте на інших законних підставах, є спільною власністю громад, управління яким відповідно до Конституції України здійснюють районні та обласні ради або уповноважені ними органи. Відчуження зазначеного майна здійснюється лише за рішенням власника (громад) або уповноваженого ним органу залежно від вартості майна.

3. За пропозицією рад громад районні та обласні ради повинні приймати рішення про передачу до власності відповідних громад окремих об'єктів спільної власності громад, які знаходяться на їх території і задовольняють колективні потреби виключно цих громад.

4. Спільна власність громад виникає на підставі закону або договору.

Стаття 69. Управління об'єктами спільної власності громад

Управління об'єктами спільної власності громад щодо володіння, користування і розпорядження цим майном здійснюють районні і обласні ради або уповноважені ними органи відповідно до цього Закону та інших законодавчих актів.

Управління об'єктами спільної власності кількох громад також може здійснюватися на підставі договору про співробітництво між громадами комунальними установами, визначеними цим договором.

Відчуження об'єктів спільної власності громад здійснюється за згодою громад.

Стаття 70. Уповноважені органи з управління об'єктами спільної власності громад

1. Уповноваженими органами з управління об'єктами спільної власності громад є:

1) комунальні установи, створені відповідно районними чи обласними радами (фонд комунальної власності, управління, служби, інше);

2) органи управління юридичних осіб-суб'єктів підприємництва, що засновані на комунальній власності, відповідно до законодавства;

3) відповідні місцеві державні адміністрації, якщо їм делеговані функції з управління об'єктами спільної власності громад сіл, селищ, міст;

4) уповноважені особи з управління комунальними корпоративними правами, перелік яких затверджується відповідно обласною чи районною радою, і які є працівниками відповідних місцевих державних адміністрацій;

5) комунальні установи, створені радами кількох громад для управління об'єктами спільної власності цих громад на підставі договору про співробітництво громад.

2. Рішення щодо утворення, будівництва об'єктів спільної власності громад приймається відповідними радами громад після проведення публічних консультацій.

Стаття 71. Види спільної власності громад

1. Спільна власність двох або більше громад із визначенням частки кожного у праві власності є спільною частковою власністю громад. Спільна (часткова) власність громад на майно, яке може бути поділене, виникає у випадках, передбачених законом чи договором.

2. Спільна власність громад на майно є спільною частковою власністю осіб, крім випадків коли законом або договором передбачається виникнення спільної сумісної власності.

3. Спільною сумісною власністю громад є власність двох або більше громад без визначення часток у праві власності на майно, яке не може бути поділене без зміни його призначення або не підлягає поділу за законом.

4. Громади можуть бути суб'єктами спільної сумісної власності, якщо договором передбачається виникнення спільної сумісної власності.

5. Не врегульовані цим Законом питання щодо спільної власності громад, в тому числі визначення часток у праві спільної часткової власності, здійснення володіння, користування та розпорядження майном, що перебуває у спільній частковій власності громад, звернення стягнення на частку в спільному майні громад визначаються Цивільним кодексом України.

РОЗДІЛ 8. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ГРОМАДИ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, СТВОРЕНИХ ГРОМАДАМИ

Стаття 72. Відповідальність за зобов'язаннями громади

1. Громади відповідають за своїми зобов'язаннями відповідно до закону або договору своїм майном, крім майна, на яке відповідно до закону не може бути заборонено звернено стягнення.

2. Держава, Автономна Республіка Крим та обласні і районні ради не відповідають за зобов'язаннями громад; громади не відповідають за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим, обласних і районних рад, інших громад, крім випадків, встановлених законом.

3. Громади не відповідають за зобов'язаннями створених ними юридичних осіб, а юридичні особи, створені громадами, не відповідають за зобов'язаннями громад, крім випадків, встановлених законом.

4. У випадку об'єднання громад або поділу громади, що зумовлює припинення громади, відповідальність за її зобов'язаннями несуть спільно громади, які у порядку правонаступництва набули її майно у відповідному розмірі.

Стаття 73. Відповідальність юридичних осіб, створених громадами

1. Створені громадами юридичні особи відповідають за своїми зобов'язаннями належним їм майном згідно з законом, договором і статутом (положенням).

РОЗДІЛ 9. УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМИ КОШТАМИ ГРОМАДИ

Стаття 74. Фінансові гарантії діяльності громади

1. Громада самостійно здійснює фінансову діяльність на підставі бюджету громади у порядку, визначеному цим Законом та Бюджетним кодексом України.

2. Громада складає та схвалює прогнози власних бюджетів, розробляє, затверджує і виконує відповідні бюджети, контролює їх виконання. Втручання державних органів у процес складання, затвердження і виконання бюджету громади не допускається, за винятком випадків, передбачених цим та іншими законами України.

3. Самостійність бюджету громади забезпечується закріпленням за ними відповідних джерел власних та закріплених доходів бюджету, правом громади визначати напрями використання бюджетних коштів відповідно до законодавства та правом самостійно і незалежно від інших громад, а також від районних та обласних рад, розглядати та затверджувати відповідні бюджети громад.

4. Громади можуть об'єднувати на договірних засадах кошти бюджетів громад, шляхом перерахування міжбюджетних трансфертів, для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, у тому числі, якщо на території громад відсутні установи, які забезпечують надання публічних послуг, створювати для цього відповідні установи.

5. Держава фінансово підтримує громаду, бере участь у формуванні доходів її бюджету шляхом додаткового закріплення частки загальнодержавних податків та зборів, надання міжбюджетних трансфертів або перерахування інших доходів, які мають забезпечити достатність фінансових ресурсів громади для реалізації її власної компетенції, у розмірі, що не покривається власними доходами бюджету громади та якими громада вільно розпоряджається (закріплені доходи бюджету).

6. У випадках, передбачених Бюджетним кодексом України, коли доходи від загальнодержавних податків та зборів, які відносяться до доходів бюджету громади перевищують встановлені законом показники, держава може вилучати із бюджету громади частину коштів шляхом передачі їх до державного бюджету для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій (реверсна дотація). Такі кошти використовуються виключно для надання трансфертів з державного бюджету бюджетам громад для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій (базова дотація).

7. Громада встановлює місцеві податки і збори відповідно до Податкового кодексу України. Місцеві податки і збори є власними доходами і зараховуються до бюджету громади у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України з урахуванням особливостей, визначених Податковим кодексом України.

8. Вилучення доходів від місцевих податків і зборів та інших власних доходів, а також закріплених доходів із бюджету громади забороняється, крім випадків, визначених у частині шостій цієї статті.

9. Громада має право звернутися до суду за захистом своїх прав та інтересів, якщо рішеннями, діями чи бездіяльністю інших осіб порушуються визначені цим Законом фінансові гарантії її статусу.

Стаття 75. Доходи та видатки бюджету громади

1. Доходи бюджету громади мають бути достатніми для забезпечення виконання громадою наданих їй законом повноважень та забезпечення жителів громад послугами на рівні, не нижчому від встановлених законом державних соціальних стандартів і нормативів.

2. Доходи бюджету громади формуються за рахунок власних доходів та доходів, закріплених у встановленому законом порядку.

3. Склад доходів бюджету громади визначається Бюджетним кодексом України та законом про Державний бюджет України.

4. Кошти державного бюджету, що передаються у вигляді трансфертів, затверджуються у законі про Державний бюджет України для кожного відповідного бюджету громади згідно з Бюджетним кодексом України.

5. Рішення органів державної влади, які призводять до додаткових видатків з бюджету громади, обов'язково супроводжуються передачею їй необхідних фінансових ресурсів. Ці рішення виконуються громадою в межах переданих їй фінансових ресурсів. Витрати бюджету громади, що виникли внаслідок рішень органів державної влади і попередньо не забезпечені відповідними фінансовими ресурсами, компенсуються державою.

6. Держава фінансово забезпечує здійснення громадою делегованої державою компетенції у повному обсязі за рахунок закріплення за бюджетом громади додаткових джерел доходів бюджету, надання трансфертів з державного бюджету, а також передання громаді відповідних об'єктів державної власності.

7. Право на відшкодування видатків на здійснення громадою делегованої державою компетенції підлягає захисту у судовому порядку.

8. У складі видатків спеціального фонду бюджету громади створюється громадський бюджет участі. Кошти громадського бюджету участі використовуються для реалізації, в тому числі на засадах співфінансування, проєктів, поданих на конкурси громадських бюджетів участі громадянами та громадськими організаціями, відібраних за результатами публічного відбору, у порядку, визначеному рішенням ради громади.

Стаття 76. Особливості фінансової діяльності громади

1. Громада є головним розпорядником бюджетних коштів відповідного бюджету громади. Від імені громади функції головного розпорядника бюджетних коштів здійснює голова громади.

2. Для забезпечення виконання функцій головного розпорядника в управі створюється підрозділ з питань фінансової діяльності громади (місцевий фінансовий орган), який очолює громадівський скарбник. Фінансово-плановим актом громади є бюджет громади.

3. Інші органи та установи громади, утворені відповідно до вимог цього Закону, мають статус розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня в межах здійснення видатків для фінансування повноважень які ними виконуються від імені громади.

3. Громада може утворювати цільові фонди, які є складовою спеціального фонду відповідного бюджету громади.

4. Порядок формування та використання цільових фондів визначається положенням про ці фонди, що затверджується радою громади.

5. Громада може здійснювати місцеві запозичення та отримувати позики бюджету громади, виступати гарантом кредитів комунальних підприємств, установ та організацій, здійснювати розміщення тимчасово вільних коштів бюджету громади на депозитах з дотриманням вимог, встановлених Бюджетним кодексом України та іншими законами України.

6. Громада здійснює контроль за надходженням та використанням коштів бюджету громади, законністю та ефективністю використання об'єктів права власності громади, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності у бюджетних установах і суб'єктах господарювання, які належать громаді, в тому числі суб'єктах господарювання, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків акцій (часток) належить суб'єктам господарювання власності громади, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують (отримували у періоді, який перевіряється) кошти з бюджету громади або використовують (використовували у періоді, який перевіряється) об'єкти права власності громади через власні органи фінансового контролю. Формування, повноваження та порядок їх діяльності регулюється рішеннями ради громади.

7. Держава здійснює контроль за дотриманням бюджетного законодавства при реалізації фінансово-правової компетенції громади у порядку, визначеному законом. У випадках, визначених законом, бюджет громади підлягає контролю Рахункової палати.

8. Розпорядження бюджетними коштами громади є відокремленим від їх касового обслуговування, яке здійснюється у порядку, визначеному Бюджетним кодексом України.

РОЗДІЛ 10. СТАН ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ГРОМАДИ

Стаття 77. Запровадження стану фінансового оздоровлення громади.

1. Стан фінансового оздоровлення громади запроваджується радою громади або центральним органом виконавчої влади, що формує державну політику у сфері

регіонального розвитку та місцевого самоврядування у разі неспроможності громади виконати грошові зобов'язання перед кредиторами, строк виконання яких настав, або якщо є вимоги кредитора проти громади, виконання яких не відповідає звичайним засобам відновлення збалансованого бюджету.

2. У рішенні про запровадження стану фінансового оздоровлення громади встановлюється строк дії такого стану на поточний бюджетний період, який може бути продовжений на наступний бюджетний період за обґрунтованим рішенням органу, що його запровадив.

3. Громада не може бути оголошена банкрутом.

Стаття 78. Рішення про припинення виплат за зобов'язаннями громади. Утворення наглядової ради.

1. У разі запровадження стану фінансового оздоровлення, орган, що його запровадив, зобов'язаний ухвалити рішення про припинення виплат за зобов'язаннями громади. Коли таке рішення ухвалене радою громади, вона негайно повідомляє про це центральний орган виконавчої влади, що формує державну політику у сфері регіонального розвитку та місцевого самоврядування.

3. Орган, що ухвалив рішення про запровадження стану фінансового оздоровлення, повідомляє про це і про зупинення виплат за зобов'язаннями громади відповідно на офіційному сайті громади або в газеті «Урядовий кур'єр» та в інших засобах масової інформації.

4. У випадку ухвалення рішення про зупинення платежів за зобов'язаннями внаслідок запровадження стану фінансового оздоровлення, центральний орган виконавчої влади, що формує державну політику у сфері регіонального розвитку та місцевого самоврядування негайно призначає наглядову раду в громаді. Наглядова рада складається з голови громади, керуючий справами управи і не менше ніж трьох членів, призначених центральним органом виконавчої влади, що формує державну політику у сфері регіонального розвитку та місцевого самоврядування.

Стаття 79. Виплати після прийняття рішення про зупинення виплат за зобов'язаннями громади

1. Під час дії стану фінансового оздоровлення виплати не проводиться без дозволу наглядової ради. Першочергово проводяться виплати:

- 1) необхідні для виконання зобов'язань громади перед фізичними особами, покладеними на неї згідно з законом;
- 2) виплата заробітної плати або іншого відшкодування працівникам органів місцевого самоврядування, та виплати що стосуються вимог згідно з Кодексом України з процедур банкрутства;
- 3) для запобігання виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру та усунення їхніх наслідків.

2. Наглядова рада встановлює черговість виплат, передбачених частиною першою цієї статті, після чого дає дозвіл на інші виплати.

Стаття 80. Підготовка змін до бюджету громади

1. Наглядова рада розробляє фінансовий план оздоровлення з відповідним планом заходів і проєкт змін до бюджету громади на відповідний бюджетний період.
2. Фінансовий план оздоровлення і проєкт змін до бюджету громади надсилаються центральному органу виконавчої влади, що формує державну політику у сфері регіонального розвитку та місцевого самоврядування для затвердження.
3. Повноваження наглядової ради припиняються після завершення строку запровадження стану фінансового оздоровлення громади.

РОЗДІЛ 11. КОМУНАЛЬНІ ЮРИДИЧНІ ОСОБИ

Стаття 81. Організаційно-правові форми комунальних юридичних осіб

1. Комунальні юридичні особи створюються в організаційно-правових формах комунального закладу, комунального товариства та об'єднання комунальних юридичних осіб.
2. Комунальним закладом є юридична особа публічного права, що створюється для досягнення мети, визначеної громадою шляхом надання мешканцям громади послуг (виконання робіт) у сферах відання громади.
4. Комунальні товариства створюються для здійснення підприємницької діяльності з метою одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками (підприємницькі комунальні товариства) або здійснення непідприємницької діяльності, яка не має мети одержання прибутку для наступного його розподілу серед учасників (непідприємницькі комунальні товариства).
4. Об'єднанням комунальних юридичних осіб є організація, утворена за рішенням ради громади з метою координації їхньої виробничої, наукової та іншої діяльності для вирішення спільних економічних та соціальних завдань.

Стаття 82. Статус об'єднання комунальних юридичних осіб та їх учасників

1. Об'єднання комунальних юридичних осіб діє на основі статуту, який затверджується радою громади.
2. Об'єднання комунальних юридичних осіб утворюються на визначений або невизначений строк.
3. Юридичні особи – учасники об'єднання зберігають статус юридичної особи незалежно від організаційно-правової форми об'єднання.
4. Юридична особа – учасник об'єднання комунальних юридичних осіб має право: одержувати від об'єднання в установленому порядку інформацію, пов'язану з інтересами юридичної особи; одержувати частину прибутку від діяльності об'єднання відповідно до його статуту, якщо законом чи статутом об'єднання не

встановлено інше. Юридична особа може мати також інші права, передбачені статутом об'єднання відповідно до законодавства.

3. Юридична особа може вийти із складу об'єднання за рішення ради громади з його складу відповідно до статуту об'єднання.

Стаття 83. Управління об'єднаннями комунальних юридичних осіб

1. Об'єднання комунальних юридичних осіб мають вищі органи управління (загальні збори учасників) та утворюють виконавчі органи, передбачені статутом об'єднання.

2. Вищий орган об'єднання комунальних юридичних осіб вирішує питання поточної діяльності, які відповідно до статуту належать до його компетенції.

3. Управління об'єднанням комунальних юридичних осіб здійснює виконавчий орган об'єднання, який затверджується радою громади.

4. Здійснення управління поточною діяльністю об'єднання комунальних юридичних осіб може бути доручено адміністрації однієї з юридичних осіб на умовах, передбачених статутом відповідного об'єднання.

7. Спори, що виникають між учасниками об'єднання, вирішуються в порядку, передбаченому статутом об'єднання, або в судовому порядку відповідно до закону.

Стаття 84. Майнові відносини в об'єднанні комунальних юридичних осіб

1. Учасники об'єднання комунальних юридичних осіб можуть вносити на умовах і в порядку, передбачених його статутом, майнові внески (вступні, членські, цільові тощо).

2. Майно передається об'єднанню його учасниками за їх згодою у власність, узуфрукт, оренду або управління. Вартість майна об'єднання відображається у його балансі.

3. Комерційне комунальне об'єднання має право утворювати за рішенням його вищого органу управління філії та представництва.

4. Об'єднання комунальних юридичних осіб не відповідає за зобов'язаннями його учасників, а юридичні особи – учасники не відповідають за зобов'язаннями об'єднання, якщо інше не передбачено статутом об'єднання.

Стаття 85. Припинення об'єднання комунальних юридичних осіб

1. Припинення об'єднання комунальних юридичних осіб відбувається в результаті його реорганізації в інше об'єднання або ліквідації.

2. Реорганізація комунального об'єднання юридичних осіб здійснюється за рішенням органу, що прийняв рішення про утворення об'єднання.

3. Ліквідація об'єднання комунальних юридичних осіб провадиться за рішенням органу, що прийняв рішення про утворення об'єднання. Майно, що залишилося після ліквідації об'єднання, розподіляється між учасниками згідно зі статутом об'єднання юридичних осіб.

РОЗДІЛ 12. ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Стаття 86. Документи стратегічного планування

1. Планування розвитку громади здійснюється на основі Стратегії розвитку громади, порядок розробки, затвердження, оновлення, внесення змін до неї, а також моніторингу, оцінювання та звітування про реалізацію її цілей визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики і місцевого самоврядування, а також містобудівної документації відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

2. Стратегія розвитку громади розробляється із залученням громадськості у формах, визначених Законом та Статутом громади, за рахунок коштів бюджету громади, інших не заборонених законом джерел та затверджується радою громади, якщо Законом не визначено інше.

5. Стратегія розвитку громади і результати її публічного обговорення розміщуються на веб-сайті громади.

Стаття 87. Реалізація завдань, передбачених документами стратегічного планування

1. Система заходів щодо реалізації завдань стратегічного планування визначається планом заходів з реалізації Стратегії розвитку громади, програми соціально-економічного і культурного розвитку громади, які затверджується радою громади.

2. Планувальні рішення завдань, що вказані в документах з розвитку громади, визначаються містобудівельною документацією.

3. Концептуальні рішення містобудівної документації (генеральних планів населених пунктів, детальних планів територій) є невід'ємною частиною цілей і завдань, визначених документами стратегічного планування, і розробляються виконавцем, відібраним за результатами конкурсу, який проводиться на замовлення управи в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

4. Проекти містобудівної документації громади (комплексний план просторового розвитку громади, генеральний план, план зонування, детальний план території) після проведення їх містобудівної експертизи розглядаються і затверджуються Містобудівельною радою, при умові відповідності цих проектів документам з розвитку громади.

5. Програма соціально-економічного і культурного розвитку громади формується на основі та відповідно до рішень, визначених в документах стратегічного планування.

Стаття 88. Особливо цінні об'єкти та території громади

1. Статутом громади визначаються на території громади історико–культурні, природні, архітектурні, археологічні, містобудівні, мистецькі особливо цінні об'єкти, встановлюються їх межі та режими використання.

2. До особливо цінних об'єктів та територій громади також відносяться пам'ятки культурної спадщини, занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. До особливо цінних територій громади також відносяться зони історичних ареалів населених місць, встановлені історико-архітектурним опорним планом.

3. Розвиток особливо цінних об'єктів та територій громади, будівництво визначних споруд на території громади здійснюється на підставі проведення замовником за будови земельної ділянки обов'язкових конкурсів з проектування (архітектурних, містобудівних, мистецьких конкурсів, конкурсів транспортних концепцій тощо) в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Результати таких конкурсів не потребують від замовника додаткових містобудівельних погоджень, а судовому оскарженню підлягає тільки процедура проведення такого конкурсу.

4. Проведення архітектурних конкурсів є обов'язковими для будівництва та реконструкції на особливо цінних об'єктах та територіях громади, будівництва культових споруд, громадських споруд загальноміського значення, об'єктів, розташованих на магістралях та площах загальноміського значення, об'єктів будівництва і реконструкції майданів, площ, парків, скверів, пішохідних вулиць, бульварів, набережних, алей, пляжів.

4. Проведення мистецьких конкурсів є обов'язковими для будівництва об'єктів монументального і монументально-декоративного мистецтва.

5. Проведення конкурсів транспортних концепцій є обов'язковими для проектів будівництва транспортних розв'язок, мостів та шляхопроводів на території громади.

6. Невід'ємною частиною програми та умов таких конкурсів є вимоги документів стратегічного планування щодо цієї території, режимів використання зон історичних ареалів міста та особливо цінних територій, містобудівні умови та обмеження за будови земельної ділянки.

7. В режимі використання особливо цінних територій можуть бути встановлені умови реконструкції за яких вплив проектів на розвиток і формування за будови населених пунктів не вважається суттєвим. В такому випадку замовник за участі Містобудівної ради як дорадчого органу може провести конкурс на проект реконструкції або погодити такий проект реконструкції на відповідність зазначеним умовам.

Стаття 89. Моніторинг розвитку громади

1. Управа громади забезпечує проведення:

1) містобудівного моніторингу, моніторингу стану та умов використання земельних ділянок;

2) моніторингу стану навколишнього природного середовища, рівня забруднення довкілля із забезпеченням взаємодії з суб'єктами державної системи моніторингу довкілля;

3) моніторингу та інвентаризації стану деревної рослинності (дерев) на території громади;

4) моніторингу стану земель з метою своєчасного виявлення змін, їх оцінки, організації заходів для відвернення та ліквідації наслідків негативних процесів;

5) моніторингу вод з метою визначення стану водних об'єктів, прогнозування їх змін та розроблення рекомендацій для прийняття рішень у галузі використання, охорони вод та відтворення водних ресурсів;

6) моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря з метою визначення якості атмосферного повітря, оцінювання та прогнозування її змін і ступеня небезпечності, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень у галузі охорони атмосферного повітря, у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також інформування населення про якість атмосферного повітря, вплив його забруднення на здоров'я та життєдіяльність населення.

2. Постійний моніторинг здійснюється згідно з положенням, затвердженим радою громади.

3. Дані моніторингу публікуються у містобудівному кадастрі у відкритому цифровому машинозчитувальному вигляді.

4. Звіт про результати моніторингу є невід'ємною частиною річного звіту голови громади.

РОЗДІЛ 13. СПІВРОБІТНИЦТВО ГРОМАД

Стаття 90. Мета і засади співробітництва громад

Громади співробітничать між собою для вирішення завдань соціально-економічного розвитку громад на засадах добровільності, взаємної вигоди, рівноправності учасників, взаємної відповідальності за його результати.

Стаття 91. Форми співробітництва громад

1. Співробітництво здійснюється у формі:

1) делегування одній із громад іншими громадами виконання одного чи кількох завдань з передачею їй відповідного майна;

2) реалізації спільних проектів, що передбачає координацію діяльності громад та акумулювання ними на визначений коштів з метою спільного здійснення відповідних заходів;

3) спільного фінансування (утримання) чи утворення громадами підприємств, установ та організацій комунальної форми власності, об'єктів інфраструктури;

4) утворення громадами спільних комунальних підприємств, установ та організацій, спільних об'єктів інфраструктури.

2. З метою забезпечення співробітництва та виконання визначених законом повноважень громади можуть утворити спільний орган управління.

3. Співробітництво може здійснюватися в одній формі або поєднувати елементи кількох форм.

Стаття 92. Ініціювання співробітництва громад

1. Ініціаторами співробітництва можуть бути голова громади, рада громади, жителі громади у порядку місцевої ініціативи.

Ініціатор співробітництва забезпечує підготовку пропозиції щодо ініціювання співробітництва, яка подається на розгляд ради громади.

2. Пропозиція щодо ініціювання співробітництва повинна містити мету, обґрунтування доцільності співробітництва, інформацію про сферу його здійснення, форму та очікувані результати, а також інші необхідні для організації співробітництва умови.

3. Рішення про надання згоди на організацію співробітництва ухвалюється радою громади на підставі попередніх висновків управи щодо відповідності інтересам громади.

4. Прийняте в установленому порядку радою громади рішення про надання згоди на організацію співробітництва є підставою для голови громади для початку переговорів між визначеними суб'єктами співробітництва та утворення комісії з підготовки проекту договору про співробітництво (далі - комісія).

Стаття 93. Переговори про організацію співробітництва

1. Голова громади надсилає пропозицію про початок переговорів з питань організації співробітництва головам відповідних громад, та забезпечує утворення комісії, до складу якої входять представники цих громад.

2. Голова громади, яка отримала пропозицію про співробітництво, забезпечує протягом 60 днів з дати її надходження її вивчення, оцінку управи щодо відповідності такого співробітництва інтересам громади, а також проведення її громадського обговорення, після чого подає підготовлені матеріали на розгляд відповідної ради для прийняття рішення про надання згоди на організацію співробітництва та делегування представника (представників) до комісії чи про відмову від співробітництва.

Стаття 94. Комісія по переговорах щодо співробітництва громад

1. До складу комісії входять представники усіх громад, що виявили намір щодо співробітництва. Склад комісії затверджується спільним розпорядженням голів громад.

2. Головуючими на засіданні комісії є по чергово представники суб'єктів співробітництва.

3. Формою роботи комісії є засідання. Рішення, прийняті комісією на засіданнях, оформляються протоколом, що підписується головою та секретарем.

4. Засідання комісії можуть проводитися дистанційно в режимі відеоконференції (дистанційні засідання комісії).

5. Порядок проведення дистанційних засідань комісії визначається комісією та повинен забезпечувати:

- 1) можливість реалізації прав членів комісії;
- 2) ідентифікацію особи, яка бере участь у засіданні комісії;
- 3) встановлення та фіксацію результатів голосування щодо кожного питання;
- 4) обов'язковість відеозапису та одночасну трансляцію на офіційних веб-сайтах усіх суб'єктів переговорів про співробітництво.

Відеозапис дистанційного засідання комісії є невід'ємною частиною протоколу засідання комісії.

5. Організаційне забезпечення діяльності комісії здійснюється управами суб'єктів переговорів.

6. Комісія готує протягом 60 днів з дати її утворення проект договору про співробітництво.

7. Комісія припиняє свою діяльність з дати набрання чинності договором про співробітництво або прийняття радами усіх громад рішення про відмову від співробітництва.

Стаття 95. Договір про співробітництво

1. Голови громад протягом 15 днів після завершення підготовки комісією проекту договору про співробітництво забезпечують внесення його на розгляд відповідних рад громад.

2. Рішення про схвалення проекту договору про співробітництво приймається радами громад протягом 60 днів з дня внесення відповідного питання на розгляд ради.

3. Договір про співробітництво укладається у письмовій формі головами громад після схвалення його проекту радами громад.

4. У договорі про співробітництво визначається рада однієї з громад, відповідальна за подання звітів про виконання договору центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування.

5. Предмет договору про співробітництво визначається відповідно до обраної форми співробітництва, передбаченої статтею 91 цього Закону.

6. Кількість примірників договору про співробітництво повинна бути на один більше, ніж кількість суб'єктів співробітництва. Кожен із суб'єктів співробітництва отримує один примірник договору. Один примірник договору передається для внесення до реєстру про співробітництво громад центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері регіонального розвитку і місцевого самоврядування.

7. Договір про співробітництво набирає чинності через 10 днів з дати його підписання з урахуванням вимог бюджетного законодавства, якщо суб'єкти співробітництва не домовились про інші строки, про що зазначається у договорі.

8. Типова форма договору про співробітництво і порядок формування та забезпечення функціонування реєстру про співробітництво громад затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері регіонального розвитку і місцевого самоврядування.

Стаття 96. Приєднання до договору про співробітництво громад

1. Будь-яка громада може приєднатися до договору про співробітництво громад.

2. Додатковий договір про приєднання до співробітництва укладається в письмовій формі головами громад після схвалення його проекту всіма радами громад – сторонами договору про співробітництво.

3. Додатковий договір про приєднання до співробітництва після підписання сторонами стає невід'ємною частиною раніше укладеного договору про співробітництво і має містити:

- 1) найменування громад;
- 2) відомості про раніше укладений договір про співробітництво (назва і предмет договору, дата його укладення);
- 3) умови договору про співробітництво, які змінюються та/або доповнюються у зв'язку з приєднанням нової громади (громад) до співробітництва;
- 4) найменування громади, відповідальної за передачу одного примірника додаткового договору центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері регіонального розвитку і місцевого самоврядування, для внесення змін до реєстру про співробітництво громад;
- 5) порядок набрання чинності додатковим договором.

4. Типова форма додаткового договору про приєднання до співробітництва громад визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері регіонального розвитку і місцевого самоврядування.

Стаття 97. Делегування виконання окремих завдань

1. Для забезпечення виконання завдань громад згідно із цим Законом та підвищення ефективності використання коштів бюджетів громади на підставі

договору про співробітництво можуть делегувати визначеним громадам виконання окремих завдань з передачею їм відповідного майна.

2. Договір про співробітництво у частині делегування виконання окремих завдань повинен, зокрема, містити:

- 1) найменування громад та перелік завдань, що їм делегуються;
- 2) вимоги до виконання громадами завдань, які їм делегуються;
- 3) обсяг майна, що передається громадам для виконання делегованих завдань;
- 4) строк, на який делегуються завдання;
- 5) форму і порядок звітування про стан виконання та фінансування делегованих завдань;
- 6) порядок припинення договору та розв'язання спорів під час його виконання;
- 7) відповідальність сторін.

3. Фінансування виконання делегованих завдань здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України.

Стаття 98. Реалізація спільних проектів

1. Договір про співробітництво у частині реалізації спільного проекту повинен, зокрема, містити:

- 1) мету спільного проекту;
- 2) строки та умови його реалізації;
- 3) перелік заходів, що передбачається здійснити у рамках реалізації спільного проекту;
- 4) обсяги фінансування спільного проекту громадами;
- 5) форму участі громад у межах реалізації спільного проекту;
- 6) механізм координації діяльності громад;
- 7) порядок припинення дії договору та розв'язання спорів під час його виконання;
- 8) відповідальність сторін.

Стаття 99. Спільне фінансування (утримання) комунальних підприємств, установ та організацій.

1. З метою забезпечення ефективного використання майна громад на основі спільного використання наявних в одній з громад об'єктів комунальної інфраструктури співробітництво може здійснюватися у формі спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, установ та організацій відповідно до вимог цього Закону та Бюджетного кодексу України.

2. Договір про співробітництво у частині спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, установ та організацій повинен, зокрема, містити:

1) перелік комунальних підприємств, установ та організацій, що передбачається спільно (усіма суб'єктами співробітництва) фінансувати (утримувати);

2) обсяг коштів, який громади планують виділити для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, установ та організацій, а також порядок здійснення видатків з бюджетів громад;

3) умови щодо надання (виробництва) послуг (продукції) для громад комунальними підприємствами, установами та організаціями;

4) спосіб розподілу між громадами отриманих доходів та ризиків, пов'язаних з діяльністю комунальних підприємств, установ та організацій;

5) форму і порядок подання звітності про результати діяльності комунальних підприємств, установ та організацій, використання коштів чи іншого майна;

6) порядок припинення дії договору та розв'язання спорів під час його виконання;

8) відповідальність сторін.

3. Громада має право на захист власних прав та інтересів, у випадку порушення умов договору в порядку адміністративного судочинства шляхом звернення з вимогою про стягнення суми недоотриманих коштів та пені.

4. За порушення строків перерахування трансферту, узгоджених сторонами у договорі, громада, яка прострочила, сплачує на користь громади, яка отримує трансферт за договором, пеню у розмірі 120 % облікової ставки Національного банку України, чинної протягом строку прострочення, за кожен день. Строк нарахування пені обмежується тривалістю відповідного бюджетного періоду.

Стаття 100. Утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій

1. З метою реалізації спільних інфраструктурних проектів і виконання функцій, що становлять спільний інтерес, громади на підставі договору можуть утворювати спільні комунальні підприємства, установи та організації і спільно їх утримувати.

2. Забороняється утворювати спільні комунальні підприємства, установи та організації на базі майна, яке відповідно до закону (рішення ради громади) не підлягає приватизації.

3. Договір про співробітництво у частині утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій повинен містити, зокрема:

1) сферу діяльності спільних комунальних підприємств, установ та організацій;

2) найменування та місцезнаходження спільних комунальних підприємств, установ та організацій;

3) організаційно-правову форму спільних комунальних підприємств, установ та організацій;

4) структуру органів і служб управління спільними комунальними підприємствами, установами та організаціями, порядок їх призначення та організації діяльності;

5) обсяг коштів (майна), що інвестуються громадами для фінансування (утримання) та забезпечення функціонування спільних комунальних підприємств, установ та організацій, а також строки їх внесення;

6) етапи утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій і відповідальність сторін за результати їх діяльності;

7) способи покриття громадами можливих збитків, дефіциту коштів та розподілу отриманих доходів спільних комунальних підприємств, установ та організацій;

8) порядок припинення діяльності спільних комунальних підприємств, установ та організацій, а також розподілу між громадами майна таких підприємств, установ та організацій;

9) порядок припинення дії договору та розв'язання спорів під час його виконання;

10) умови виходу громад із співробітництва;

8) відповідальність сторін.

3. Статут спільного комунального підприємства, установи та організації повинен відповідати законодавству та вимогам, визначеним у договорі.

4. Утворення та реєстрація спільного комунального підприємства, установи та організації здійснюються відповідно до вимог законодавства.

Стаття 101. Утворення спільного органу управління

1. Для спільного виконання визначених законом повноважень, що належать до компетенції громад, та з метою економії коштів, необхідних для їх утримання (оптимізації чи зменшення видатків), громадами може передбачатися утворення спільного органу управління.

2. Договір про співробітництво повинен містити, зокрема:

1) мету утворення спільного органу управління;

2) повноваження, що реалізуються спільним органом управління, та його функції;

3) найменування та місцезнаходження спільного органу управління;

4) спосіб утворення спільного органу управління та його майна;

5) порядок призначення (обрання) на посаду, а також звільнення з посади керівника спільного органу управління та інших посадових осіб;

- 6) відповідальність керівника спільного органу управління;
 - 7) порядок та обсяги фінансування громадами спільного органу управління;
 - 8) порядок та періодичність звітування спільного органу управління перед громадами;
 - 9) порядок припинення функціонування спільного органу управління та відповідного розподілу майна, наслідки такого припинення;
3. Спільний орган управління може утворюватися як окремий підрозділ управи однієї з громад.

Стаття 102. Державне стимулювання співробітництва

1. Державне стимулювання співробітництва здійснюється шляхом:
- 1) надання субвенцій бюджетам громад у пріоритетних сферах державної політики;
 - 2) передачі об'єктів державної власності у комунальну власність громад;
 - 3) методичної, організаційної та іншої підтримки діяльності громад.
2. Держава стимулює співробітництво громад у разі, якщо:
- 1) посилюється спроможність громад до забезпечення реалізації визначених законом повноважень;
 - 2) до співробітництва залучені додаткові кошти;
 - 3) співробітництво здійснюється більш як трьома громадами;
 - 4) забезпечується широка участь громадськості у здійсненні співробітництва.
3. Порядок державного стимулювання співробітництва визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 103. Фінансування співробітництва

1. Фінансування співробітництва здійснюється за рахунок коштів:
- 1) бюджетів громад суб'єктів співробітництва;
 - 2) самооподаткування;
 - 3) інших не заборонених законодавством джерел, зокрема, державного бюджету, міжнародної технічної та фінансової допомоги, кредитних ресурсів.
2. Суб'єкти співробітництва забезпечують відкритий доступ до звітів про використання майна через власні офіційні сторінки у мережі Інтернет.

Стаття 104. Моніторинг співробітництва

1. Моніторинг співробітництва здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері регіонального розвитку і місцевого самоврядування.

2. Громада, що згідно з договором про співробітництво є відповідальною за подання звітів, подає щороку до кінця I кварталу року, наступного за звітним, такий звіт центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері регіонального розвитку і місцевого самоврядування.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері регіонального розвитку і місцевого самоврядування:

1) за результатами аналізу звітів про здійснення співробітництва подає в установленому порядку Кабінету Міністрів України пропозиції щодо його державного стимулювання;

2) оприлюднює кращі практики співробітництва;

3) ініціює зміни до законодавства, що регламентує здійснення співробітництва.

Стаття 105. Підстави для припинення договору про співробітництво

1. Договір про співробітництво припиняється у разі:

1) закінчення строку дії договору про співробітництво;

2) досягнення цілей співробітництва;

3) невиконання громадами взятих на себе зобов'язань, що унеможлиблює подальше здійснення співробітництва;

4) відмови від співробітництва відповідно до умов договору про співробітництво однієї або кількох громад, що унеможлиблює подальше здійснення співробітництва;

5) банкрутства утворених у рамках співробітництва комунальних підприємств, установ та організацій;

6) прийняття судом рішення про припинення, скасування чи визнання нечинним договору про співробітництво;

7) нездійснення співробітництва протягом року з дня набрання чинності договором про співробітництво.

2. Припинення співробітництва не повинно спричинити зменшення обсягу та погіршення якості надання послуг жителям громад.

2. Спірні питання, що виникають у зв'язку з припиненням співробітництва, врегульовуються громадами шляхом переговорів.

3. Припинення співробітництва здійснюється за згодою громад у порядку, передбаченому статтями 91 і 92 цього Закону щодо організації співробітництва з урахуванням особливостей цього розділу, шляхом укладення відповідного договору головами громад після схвалення його проекту радами громад.

Один примірник договору про припинення співробітництва, який набрав чинності в установленому порядку, надсилається центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері регіонального розвитку і місцевого самоврядування.

Стаття 106. Переговори щодо припинення співробітництва

1. На підставі попереднього висновку управи однієї з сторін щодо наявності хоча б однієї з підстав, передбачених частиною першою статті 105 цього Закону, рада громади ухвалює рішення про припинення співробітництва та письмово звертається до інших громад з пропозицією проведення переговорів про припинення співробітництва.

2. Повідомлення про припинення співробітництва доводиться громадами до відома населення шляхом оприлюднення у місцевих медіа.

3. Проведення переговорів про припинення співробітництва розпочинається протягом 60 днів з дати отримання громадами відповідної пропозиції.

4. Відсутність протягом 60 днів з дати надходження пропозиції щодо проведення переговорів про припинення співробітництва відповіді громадами вважається їх згодою на його припинення.

Стаття 107. Особливості припинення співробітництва відповідно до форми співробітництва

1. Співробітництво у формі, визначеній пунктами 1 і 3 частини першої статті 91 статті цього Закону, припиняється не раніше наступного бюджетного періоду, якщо сторони співробітництва не домовилися про інше.

2. Співробітництво у формі, визначеній пунктом 4 частини першої статті 91 цього Закону, припиняється шляхом передачі сторонами співробітництва своєї частки на користь однієї з громад або шляхом припинення діяльності спільного комунального підприємства згідно із законодавством.

Розділ 14. АДМІНІСТРАТИВНИЙ НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ГРОМАДИ, РАДИ ГРОМАДИ, ГОЛОВИ ГРОМАДИ, УПРАВИ, ПІДРОЗДІЛІВ УПРАВИ

Стаття 108 Мета і суб'єкти адміністративного нагляду

1. Адміністративний нагляд, що має на меті забезпечення дотримання громадою, її органами і посадовими особами Конституції і законодавства, а також доцільність, економічність та ефективність здійснення громадою делегованих повноважень, здійснюється місцевими державними адміністраціями відповідно до цього Закону.

2. Галузевими законами України може передбачатися здійснення адміністративного нагляду в окремих сферах, встановлюватися правила, процедури та правові засоби такого нагляду.

3. Адміністративний нагляд не повинен призводити до втручання у здійснення громадами наданих їм власних повноважень.

Стаття 109. Принципи адміністративного нагляду

Адміністративний нагляд здійснюється відповідно до принципів:

- 1) домірності заходів нагляду важливості інтересів, які охороняються;
- 2) здійснення відповідно до процедур, передбачених Конституцією України та законом.

Стаття 110. Акти ради громади, голови громади, управи, що підлягають адміністративному нагляду

1. Адміністративному нагляду підлягають нормативні та індивідуальні акти громади, ради громади, голови громади, управи.

Стаття 111. Консультації, тренінги

1. Місцеві державні адміністрації, у межах своєї компетенції за запитом громад, їх голів забезпечують проведення консультацій, тренінгів з метою поширення кращих практик, обміну досвідом надання послуг, застосування законодавства з питань, що стосуються адміністративного нагляду.

2. Консультації органу із здійснення адміністративного нагляду не є обов'язковими для застосування громадами, їх органами та посадовими особами.

3. Консультації органу із здійснення адміністративного нагляду не можуть суперечити принципу адміністративної автономії і не можуть бути умовою проведення чи не проведення заходів адміністративного нагляду

Стаття 112. Заходи із здійснення адміністративного нагляду

1. Заходами із здійснення адміністративного нагляду є:

1) запит органу із забезпечення адміністративного нагляду до голови громади, управи щодо надання актів, що підлягають адміністративному нагляду, додаткових матеріалів, інформації та пояснень;

2) роз'яснення щодо сутності порушення Конституції чи законодавства в частині здійснення власних повноважень, надання рекомендацій чи вимога щодо усунення зазначеного порушення;

3) роз'яснення щодо недотримання принципу доцільності, економічності чи ефективності здійснення громадами делегованих повноважень, надання рекомендацій чи вимоги щодо усунення зазначеного порушення;

4) звернення до суду з позовом про визнання відповідного нормативного акта громади, ради громади, голови громади чи управи протиправним та нечинним або про визнання індивідуального акта протиправним та його скасування.

0. У випадку незначного порушення закону наглядовий орган не зупиняє акт громади, ради громади, голови громади чи управи і не оскаржує його в судовому порядку, обмежуючись зауваженням, що вказаний акт прийнятий з порушенням закону.

0. Звернення місцевої державної адміністрації до суду у порядку адміністративного нагляду невідкладно оприлюднюється на офіційному

веб-сайті громади відповідно до Закону України “Про доступ до публічної інформації”.

0. Запит місцевої державної адміністрації до ради громади, голови громади чи управи щодо надання актів, що підлягають адміністративному нагляду, надання додаткових матеріалів, інформації та пояснень має бути виконаний протягом семи днів, а у випадках, що вимагають невідкладного реагування – протягом двох днів.

0. Виявлення за наслідками перевірки актів громади, ради громади, голови громади чи управи з питань здійснення громадами власних повноважень, що суперечать Конституції та законодавству України, а також актів з питань здійснення делегованих повноважень, що суперечать доцільності, економічності чи ефективності здійснення громадами делегованих повноважень, є підставою для звернення органу із здійснення адміністративного нагляду до ради громади, голови громади чи управи, в якому роз’яснюється сутність порушення Конституції чи закону або ж недотримання принципу доцільності, економічності чи ефективності здійснення громадами делегованих повноважень та містяться рекомендації щодо усунення порушення Конституції чи закону або ж вимога щодо усунення відповідних порушень.

8. Рада громади, голова громади, управа у строк, встановлений органом із забезпечення адміністративного нагляду, який має бути необхідним і достатнім для усунення порушення, але не пізніше, ніж протягом одного місяця від дати направлення відповідної вимоги, усуває порушення Конституції і законодавства. Цей строк, з огляду на загрозу істотного ускладнення чи унеможливлення відновлення становища, яке існувало до прийняття відповідного акту, рішення чи розпорядження, може бути скороченим з урахуванням необхідного часу для прийняття відповідних рішень.

9. Заходи із здійснення адміністративного нагляду, передбачені пунктами 2, 3 і 4 частини першої статті 128 цього Закону застосовуються протягом 30 робочих днів з дня набрання чинності відповідним актом органу місцевого самоврядування. Перебіг строку застосування цих заходів призупиняється на час надання визначеними цим Законом органами (особами) відповіді на запит органу із забезпечення адміністративного нагляду, документів і матеріалів, додаткової інформації та пояснень, а заходу, передбаченого пунктом 4 частини першої цієї статті, - також на період, встановлений для виконання рекомендацій чи вимоги про усунення відповідного порушення.

10. Запит органу із забезпечення адміністративного нагляду до голови громади, управи щодо надання актів, що підлягають адміністративному нагляду, надання додаткових матеріалів, інформації та пояснень, рекомендації або ж з вимога щодо усунення відповідних порушень надсилаються в письмовому чи електронному вигляді.

11. Рекомендації і вимога щодо усунення відповідних порушень оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу із забезпечення адміністративного нагляду та офіційному веб-сайті відповідної громади.

Стаття 113. Звернення місцевої державної адміністрації до суду

1. Невиконання рекомендацій чи вимоги про усунення порушень Конституції України чи законодавства, а також невиконання рекомендацій чи вимоги з питань доцільності, економічності чи ефективності здійснення громадами делегованих повноважень радою громади, головою громади чи управою у строк, вказаний у вимозі про усунення порушення, є підставою для звернення місцевої державної адміністрації до суду з позовом про визнання протиправним відповідного акту громади, ради громади чи управи.

2. Місцева державна адміністрація перед зверненням до суду зобов'язана направити вимогу про усунення відповідного порушення.

3. Нормативні і індивідуальні акти рад громади, голови громади, управи, або їх окремі положення визнаються протиправними виключно в судовому порядку.

4. Нормативні акти рад громад, голови громади, управи, або їх окремі положення, що визнані судом протиправними, або такими, суперечать доцільності, економічності чи ефективності здійснення громадами делегованих повноважень, втрачають чинність, а індивідуальні акти, що визнані судом протиправними, скасовуються з дня набрання законної сили рішенням суду, якщо інше не встановлено таким рішенням суду. Суд може прийняти рішення про визнання недійсними прийнятих на їх основі актів, вчинених правочинів тощо, в тому числі з особами, які не знали і не могли знати про незаконність таких рішень. Шкода, завдана фізичній або юридичній особі в таких випадках відшкодовується за рахунок коштів місцевого бюджету.

Законопроект було розроблено Центром політико-правових реформ в рамках проекту «Підтримка органів влади України у реформуванні місцевого самоврядування і територіальної організації влади в контексті європейської інтеграції України та моніторинг виконання завдань у цій сфері», що реалізується ЦППР за підтримки Програми «U-LEAD з Європою / U-LEAD with Europe», що спільно фінансується ЄС та його державами-членами Німеччиною, Данією, Францією, Австрією, Польщею та Словенією.

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

France

Federal Ministry
European and
International Affairs
Republic of Austria

SLOVENIA
AID & PARTNERSHIPS

Міністерство розвитку
громад та територій
України